

СТЕПАН ЖЕНЕЦЬКИЙ

НАША НАЦІОНАЛЬНА НАЗВА

НЮ ЙОРК — 1962
diasporiana.org.ua

СТЕПАН ЖЕНЕЦЬКИЙ

НАША НАЦІОНАЛЬНА НАЗВА

**НАКЛАДОМ 2-го ВІДДІЛУ
ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ
В ЙОНКЕРС, Н. І.**

НЮ ЙОРК

1962

БІБЛІОТЕКА „ЛЕМКІВСЬКИХ ВІСТЕЙ” Ч. 2

КНИЖКИ ТОГО САМОГО АВТОРА:

ЕМІГРАЦІЯ В ПОХОДІ, Степан Вусатий (псевдонім Степан Женецький), гумореска. Видання Юліяна Середяка, Буенос-Айрес, Аргентина.

ЦІНА: 1.50 ДОЛ. З ПЕРЕСИЛКОЮ.

ГОРИ МСТЯТЬСЯ, Степан Женецький, оповідання. Видання Головної Управи Організації Оборони Лемківщини, Нью Йорк.

ЦІНА: 1.50 ДОЛ. З ПЕРЕСИЛКОЮ.

Замовлення разом з належитістю слати:

L E M K O N E W S
417 Nepperhan Avenue
Yonkers, N. Y.
U.S.A.

ВСТУП

Хоч наших людей за океаном начислюютьколо 2 мільйони, з того приблизно 80 процент виходців з Лемківщини і Закарпаття, але ми тут так розбиті, так розділені, так розеднані, що в порівнанні з нашою чисельністю, та в порівнанні з іншими національними групами, творимо одну з найслабше зорганізованих національних спільнот в Америці. В кожній місцевості, в кожній громаді, на терені ЗДА й Канади, ми розбиті на кілька груп — на русинів, українців, карпаторусинів, угрорусів, руснаків, „русских”, та ще як там і всі живемо окремим життєм, маємо окремі організації, ба що гірше — ще одні других поборюємо. А в релігійно-церковному житті те розбиття серед наших людей за океаном представляється ще гірше, бо кожна група розбита на двоє — на греко-католиків і православників. Як вислід такого розбиття й роздріблення, надбання нашої спільноти в Америці мізерні: в кожній місцевості, в кожній громаді, маємо по три-чотири, а часами й більше маленьких церков, по кілька невеличких Народних Домів чи Центрів та без числа клубів і клюбиків.

Одною з найголовніших причин, можна сказати навіть, одинокою причиною, яка розбила, поділила й розсварила наших людей тут, за океаном — це наша національна назва. Саме від нашої національної назви, від того, як ми

себе називаємо, пішло розбиття й розєдання нашої заокеанської еміграції, поділ наших людей на кілька груп, які ділий час себе поборюють, що всіх нас, як національну одиницю, дуже послаблює. З історичних причин, які ми дальше постараємося вияснити, сталося так, що хоч всі ми походимо з одного краю, всі прибули з одної Руси-України, хоч всі належимо кров з крові і кістя з кости до одного народу, всі говоримо одною й тою самою мовою, маємо ті самі звичаї й обичаї, але на питання, хто ми такі, яка наша національність, вживаємо аж кілька національних назв: одні називаємо себе русинами, другі українцями, треті угрорусами, інші карпатосами, ще інші руснаками, а є ще й такі, які кажуть, що вони австріяки, галичани, „руски”, словяни та ще інакше...

І тут всі ми повинні застановитися: яка ж нарешті наша національна назва? Якою національною назвою ми повинні себе називати? Хто ми такі? Як це сталося, що люди з однієї околиці, скажім з Лемківщини, з одного й того самого села, одні називають себе рускими, або карпатосами, а другі українцями? Чому воно так, що люди з другого боку Карпат, які говорять так само, як люди з того боку Карпат, називають себе угрорусами, рускими, словаками, українцями? Що воно за таке диво, що люди зі Східної Галичини, одні називають себе русинами, австріяками, галичанами а другі українцями? Чому наші люди тут, за океаном, вживають аж кілька національних назв, тоді коли всі інші народи вживають тільки одну національну назву? Чому всі поляки мають одну національну назву і називають себе тіль-

ки поляками, словаки — словаками, французи — французами, греки — греками і т. д., а ми вживаємо аж кілька національних назв? Щоб на всі ці питання відповісти, треба насамперед обговорити їх вияснити, що таке національна назва, як вона повстас, чи поодинокі народи змінюють свої національні назви та яка була колись, а яка є тепер національна назва нашого народу.

КОЖНИЙ НАРІД МАє СВОЮ НАЦІОНАЛЬНУ НАЗВУ

Так як кожна людина має своє ім'я й прізвище, також і кожний народ має своє ім'я, має свою національну назву. Національна назва, або національне ім'я, має для кожного народу велике значення. Одна спільна національна назва об'єднує народ, споріднює його, робить з людей, що замешкують спільну територію і говорять одною мовою, одну велику родину, витворює спільні почування, спільні бажання і спільні цілі, до сповнення яких всі одиниці, всі роди, всі племена, спільно прямують і спільно змагають.

Національні назви не є постійні, вічні. Вони змінюються. Багато, можна сказати навіть більшість, і старинних народів (крім Єгипту, Індії та ще кількох) і новітніх, зміняли свої національні назви, покидали старі а прибирали нові. Зі старинної, а навіть новітньої історії знаємо, що народи часто змінюють свої національні назви, а в слід за цим змінюються також назви їхніх країв, тобто територій, на яких ті народи поселені.

Як приклад подамо, що сучасна Греція звалася в старинні часи Гелладою а теперішні греки гелленами. Також сучасна Італія називалася колись Римом, або Римською Імперією, що пішла була від назви міста Риму, а теперішні італійці називалися тоді римлянами. Тепе-

рішня Франція називалася давніше Галією, а Францією називали колись тільки найближчу околицю кругом сучасного Парижу. Є ще багато інших прикладів зі старинної, нової й найновішої історії про те, як в ході століть народи змінювали свої національні назви, про що докладніше розкажемо в іншому розділі.

Старинні назви нашого народу

Як багато інших народів, так само і наш народ, з ходом історії змінював свою національну назву. Інакше називали наших праਪредків і ту територію, яку сьогодні замешкує наш народ, старинні чужинні історики в прастарих часах, інакше називали себе наші предки за часів нашої княжої державності, а інакше називає себе і свою батьківщину наш народ тепер.

З записок старинних чужинецьких істориків про пра-прадавні часи, кілька століть перед народженням Христа, довідусмося, що перши ми іменами, якими інші народи називали людей, що жили на тій території, яку заселяє тепер наш народ були такі назви: анти (іранські джерела з VI ст. перед Христом). а дальнє скити-Скитія, сармати-Сарматія, роксоляни та інші. Чи ті народи були предками сучасних русинів-українців, чи може це були люди неслов'янського походження, яких землі пізніше заняли наші предки-слов'яни, а їх самих прогнали, винищили чи засимілювали — невідомо, бо про це старинні чужинецькі історики не залишили докладних записок.

Назва Русь

Першою нашою національною назвою, яку записали вже наші історики, тзв. літописці, це назва Русь. Звідки пішла назва Русь, чи Й прияяли самі наші предки, чи може нам дали ту назву чужинці — також немає доказів відомостей, бо ні наші, ні чужинні історики того ніде не залишили. Про походження назви Русь є дві, чи навіть три теорії, здогади, припущення. Одні вчені твердять, що назва Русь є нордійського тобто північного, скандинавського походження, та що й принесли зі собою і надали нам північні завойовники вікінги, які рівно ж мали дати початок нашій княжій державі — Русі; інші вчені знова твердять, що назва Русь прийшла зі Західної Європи (з Галії — сьогоднішньої Франції); ще інші історики є з тої думки, що назва Русь пішла від назви слов'янського племені, яке жило над рікою Рось і називалося Русь. Те племя ніби мало поширити свою владу над всіма іншими слов'янськими племенами, які замешкували в той час нашу територію, зорганізувало з них державу ще до приходу скандинавських князів і назвало Й назвою своєго племені — Русею.

Найправдоподібнішим є те припущення-здогад, що назва Русь таки походить зі Скандинавії (сучасна Швеція і Норвегія), та що й принесли зі собою північні завойовники-вікінги. А пішла вона, здається від того, що ті північні люди всі є ясноволосі, русі (ще й сьогодні говоримо: вона має русі коси, або він русоволосий), і їх наші пердки називали русичами тобто русоволосими, звідки й пішла назва русичі,

Русь. Що такий здогад є правдоподібний, підтверджує також і той факт, що фінляндці ще й сьогодні називають шведів „руотсі”. Зберігся також торговельний договір між князем Олегом і Грецією, на якім князь Олег підписався не давньою українською, а давньою шведською мовою.

Одне є певне і з тим погоджуються всі наші чужинецькі історики, що наша держава Русь повстала над Дніпром, якраз в тій околиці, де сьогодні находяться землі центральної України. Наші предки русини, або як їх також називають літописці „Русь”, були дуже воївничі люди, вони виправлялися, найчастіше водами, на всій стороні світу, між інші слов'янські племена та до чужих народів, і там торгували. Щоб бути безпечними, вони закладали на важніших місцях, найчастіше на такому місці, де сходилися дві ріки, бо водою вони найбільше подорожували, свої військові кріпости, які називали „городи” і там лишали свою сторожу-войнів, завданням яких було пильнувати краму купців-русинів та берегти водяної дороги. Закладаючи так свої „городи”-кріпости всюди там, де їм тільки треба було, зачала Русь панувати над тими племенами — стягала з них дань шкірами з кун, білок, лисів, соболів, горностаїв, воском, медом, тощо. В такий спосіб Русь поширювала своє володіння на захід, південь і північ, підбиваючи їх під свою зверхність, значить під владу Київської Руси. Так прилучено до Руси слов'янське племя бужан, що жили над рікою Бугом, яке заселяло сьогоднішню Холмщину й Підлящія, племя дулібів, які заселяли сьогоднішнє Поділля, деревян, які проживали

на сьогоднішньому Поліссі, угличів, які жили в куті, або „углі” між Дніпром, Дністром і Чорним Морем, полян, що осілись на нижньому Дніпрі, сіверян над рікою Десною, кривичів і дреговичів на північ від Києва, а ще дальше на північ словінів, радимирів та вятичів на північному сході.

Держава Русь над середуцім Дніпром, з осередком у Києві, повстала приблизо в V-VI столітті по Христі, в кожому разі перед 800 роком, бо історичні згадки про її існування масно вже в першій половині IX віку. В другій половині IX віку, після 850 року, є вже цілком доказані записані вістки про існування великої держави Руси, з „великими” князями у Києві, яким підлягали менші князі сусідніх племен. З початком X віку, зараз після 900 року, та Київська Русь займала землі по обох боках Дніпра і простягалася до рік Бога та Дністра. Була це отже наша княжа держава, в склад якої входили всі ті словянські племена, які проживали на тих землях, де сьогодні живе наш народ, отже були вони предками сучасних русинів-українців.

Разом з поширюванням київської княжої держави на щораз-то нові племена й терени, ширилася також назва Русь. Всі ті словянські племена, які київська Русь включила в склад своєї держави, з часом затрачували свої племінні назви, переставали називати себе бужанами, дулібами, полянами і т. д., а приймали нову, загальну, спільну для всіх племен назву, русини. В такий спосіб назва Русь поширилася на всі ті землі, на яких простягалася наша княжа держава, а русинами стали називати себе

тоді всі ті наші предки, що належали до Київської Русі. Русинами звали себе в тих часах наші предки над Дніпром, над Припяттю (сьогоднішнє Полісся), над Бугом (сьогоднішні Холмщина й Підляшшя), в Карпатах (сьогоднішні Лемківщина, Бойківщина й Гуцульщина), за Карпатами (Карпатська Русь-Україна й Пряшівщина), словом всюди там, куди сягала наша княжа Русь.

З того ясно бачимо, що в тому часі перший раз в історії, яку записали вже наші історики-літописці, наші предки змінили свої племінні назви (бужан, полян, уличів, кривичів і т. д.), а прибрали одну, спільну для всіх племен, загальну національну назву, русини. Звертаємо увагу наших читачів, в першій мірі тих наших братів, які ще держаться старої нашої національної назви Русь, русини, що коли наші пра-предки бужани, поляни, уличі та інші змінили свої племінні назви на одну загальну, всенародну національну назву русини — їх ніхто за те не називав і не називає зрадниками, їм ніхто не докоряв і не докоряє за те, що вони зрадили свої первісні племінні назви а принесли нову національну назву русини, як це закидають в наші дні ті наші люди, які ще держаться старої нашої національної назви Русь, русини, тим нашим братам, що вже на зміну тої нашої тепер старої національної назви, принесли нову національну назву Україна, українці. Історія ніде не записала, щоб тоді через зміни старих племінних назв на нову в тих часах назву Русь, русини, повстали сварки та суперечки, як це ми, теперішнє старше й молодше покоління, переходили 50 років тому в краю,

а тут, за океаном переживасмо ще й тепер через зміну перестарілої вже тепер назви Русь, русини на нову національну назву Україна, українці.

Як повстало московське князівство?

Обєднавши всі споріднені словянські племена і створивши з них сильну державу, Київська Русь починає далі поширювати своє панування на північ і на північний схід, також і на чужі, монгольські, угро-фінські племена, що жили за великими лісами, званими в літописі „Заліссе”, над рікою Москвою. Там також Київська Русь закладала свої „городи”-кріпості, давала своїх воїнів, щоб берегли тих „городів” та висилала своїх удільних князів, які володіли над тими монгольськими племенами — стягали дань для Києва.

Але в той час, коли всі підбиті Київською Руссю словянські племена легко погодилися на панування Києва над собою, і скоро зжилися в одній державі, та створили один народ, бо в усіх тих племен була одна спільна, всім їм зрозуміла мова, однакове вірування і спільні звичаї, то куди трудніше приходилося Києву держати під своєю зверхністю північні, монгольські, угро-фінські племена. Ті монгольські племена не мали нічого спільного з Київською Руссю, їх не єднали ні мова, ні вірування, ні звичаї, вони були чужі русинам і расово, і духовно, русинів вважали вони не за своїх братів, а за своїх ворогів, які їх покорили й казали собі платити дань і вони цілий час старалися відорватися від Київської Руси.

Говорячи сьогоднішньою мовою, ті північні землі, що їх підбила Київська Русь, і ті монгольські, угро-фінські племена, що їх покорили київські князі і прилучили до Руси, були колонією Київської Руси. Київ завоював під свою владу ті монгольські племена приблизно 882 р., а Сузdal'ський князь Андрій Боголюбський відділився з-під зверхності Києва 1154 року, так що ці монгольські племена, предки сьогоднішніх москалів, перебували під зверхністю Київської Руси около 272 рокі.

За цей довгий, бо майже 300-літній час перебування під пануванням Києва, ті дики монгольські племена перейняли мову русинів, яка стала для них розговірною мовою, приняли з Києва християнську віру, приняли деякі звичаї київських русинів, але увесь час ворожо ставилися до Київської Руси і завжди шукали нагоди, щоб звільнитися з-під панування Києва.

Повстання Київської Руси та її територіальне поширення на північні, угро-фінські племена було цілком таке саме, як повстання старинної римської, чи пізніших британської або французької імперій. Північною колонією Руси, тими угро-фінськими племенами, володіли князі з київського княжого роду Руриковичів, так само як римськими, а пізніше британськими чи французькими колоніями володіли члени королівських династій. Але населення північної колонії Київської Руси, подібно як населення колоній давньої римської імперії, чи новіших, французької і британської імперій, завжди було чужим і ворожим до пануючого народу. Так було і з північними угро-фінськими, монголь-

ськими племенами, що їх підбили й прилучили наші предки до Київської Русі. Вони ненавиділи Русь і русинів так як ненавидить раб свого пана, і цілій час тільки думали про те, якби-то звільнитися з-під влади Києва і відорватися від Русі.

Доки в Київській Русі панував лад і порядок, та доки Київська Русь була могутня, то ті північні монгольські, устрофінські племена сиділи тихо і не пробували визволятися з-під панування Києва. Але коли після розумних князів Володимира Великого та Ярослава Мудрого на Русі настало безладдя, коли князі почали між собою війни, т. зв. міжусобиці за головний київський престол та захоплювання земель одні другим — це дуже послабило Київську Русь. З того послаблення скористала північна кольонія, оті чужі, неслов'янські, устрофінські, монгольські племена, які постановили відорватися з-під влади Києва.

Відокремлення від Русі монгольських племен

Відокремлення тих північних монгольських племен з-під влади Києва наступило за Сузdalського князя Андрія Боголюбського. Одна провінція-князівство кольоніальної півночі, що належала до Київської Русі, мала свій осідок у Суздалі, а управляв нею удільний князь з роду Руриковичів. У першій половині 12 століття став суздальським князем Юрій Довгогрудий, що був 6-им сином великого київського князя Володимира Мономаха від мами половчанки. Сам Юрій оженився також з половчан-

кою, донькою половецького хана Кучки*), який став засновником міста Москви.

Цей суздальський князь Юрій Довгорукий, мав сина Андрія, перезваного пізніше москалями Боголюбським, який і відірвав північну кольонію, заселену монгольськими, угро-фінськими племенами, від Київської Руси. Цей Андрій Боголюбський був вже і по крові і духом монгол. Батько його був пів-монголом, мати чистою монголкою. Також виховання одержав він наскрізь монгольське — його виховала мати половчанка та поганські половецькі священики-шамани.

Коли батько Андрія, Юрій Довгорукий, став 1154 року великим князем, він викликав свого сина до столиці Руси, значить до Києва, щоб він там набирався освіти, бо його батько готовив на великого київського князя після себе. Прибувши до Києва і побачивши його красу та багатство, після якого його рідний північний Сузdal' видався Андрієві маленьким і бідним, його монгольська дика душа забажала той Київ знищити, сплюндрувати. Перебуваючи в Києві, Андрій побирає науку від київського вчителя-монаха, від якого він послухався ба-

*) Цей половецький хан Кучко став засновником міста Москви, що стала спершу столицею Московського Князівства, пізніше Московського Царства-Росії, а тепер є столицею Російської Советської Соціалістичної Республіки.

Довкола хутора того монгольсько-половецького хана Кучко, над рікою Москва, що на угро-фінській, монгольській мові означає „брудна вода”, повстало оселя Кучково, яку пізніше перезвали на Москву. Ще й сьогодні одна дільниця міста Москви називається Кучково.

гато оповідань про чудотворну силу вишгородського образу Матері Божої, що його мав нібито, за переказом, намалювати сам апостол Лука. Монах говорив Андрієві, що та чудотворна ікона дас всю силу, багатство і красу Києву, Руси і всім русинам. Зависний та жадібний монгол Андрій, забажав мати ту чудотворну ікону в себе, у Суздалю. Користаючи з того, що був сином великого київського князя, вломлюється до вишгородського монастиря, грабує-краде цей чудотворний образ і тікає разом з ним назад до свого дикого й бідного північного Суздалю. Цей чудотворний образ Божої Матері пограбував Андрій на те, щоб та ікона зробила своїми чудами таким могутнім, багатим і красивим як Київ, також його Суздаль, його північне князівство і всі його угро-фінські, монгольські племена.

Двадцять років пізніше, після смерти його батька, великого київського князя, Довгорукого, Андрій несподівано і без ніякої причини напав зі своїми угро-фінськими північними монголами на Київ. Тоді ті північні монгольські дики вояни Андрія мордували, палили й нищили в Києві все, що попало під їхні дикунські руки, не щадивши навіть монастирів і церков. Тодішній історик-літописець записав, що такого кровопролиття і такого знищення Київ не зазнав ніколи перед тим, навіть від найлютіших ворогів зі сходу, заходу й півдня.

Після того нападу Андрія Боголюбського на Київ, північні монгольські угро-фінські племена цілковито відорвалися від Київської Руси і сворили собі окреме, цілком незалежне від Києва князівство, яке від міста Москви, що

пізніше стала столицею, названо Московським Князівством. Київська Русь, що була в той час вже дуже ослаблена внутрішньою боротьбою своїх князів між собою, міжусобицями за київський престіл, не мала вже тоді сили піти війною на північ і назад привернути під свою владу північні, угро-фінські, монгольські племена. А навала татар в 1240-му році, яка доперши знищила силу Київської Руси, остаточно припечатала відокремлення північної кольонії монгольських, угро-фінських племен від Києва. Бо в той час, коли до боротьби з татарами виступили тільки русини — північні угро-фінські, монгольські племена піддалися татарам без війни, бо ж для них, що самі були монгольської раси, монголи — татари, були рідними братами. Татарські хани включили всі північні московські князівства до своєї монгольської імперії, яких назвали „Русским Улусом”, і туди воно належало аж до упадку татарської держави. Від того часу північні, угро-фінські, монгольські племена довгі століття не жили спільним державним життям з Київською Русею. З північної кольонії Київської Руси, з угро-фінських монгольських племен, витворилася окрема держава, яка спершу називалася Московським Князівством, за татарських часів „Русским Улусом”, після розвалу татарської імперії Великим Московським Князівством, а ще пізніше Московським Царством-государством.

Київська Русь вміжчасі ввійшла в склад литовської держави, з чого повстало т. зв. литовсько-руське князівство, яке знова в наслідок подружжя литовсько-руського князя Ягайла з польською королевою Ядвігою, отримало з

Польщею. Щойно 400 років пізніше, як повстала козаччина, та як Богдан Хмельницький визволив Київську Русь, що в тому часі вже звалася Україною з-під Польщі та створив з неї українську козацьку державу — ті дві тепер цілком вже окремі держави — північне, монгольське, угро-фінське, Московське Князівство, і Українська Козацька Держава, знову відновили перервані звязки.

Хмельницький, знесилений довголітньою важкою боротьбою з поляками, попросив на по-міч московського царя і заключив військовий договір для спільної боротьби з Польщею. Цей договір був тільки на час війни, такий самий, як прим. в часі 2 св. війни Америка була заключила воєнний союз з Англією, Францією і Сов. Союзом для спільної боротьби проти німців. Хмельницький думав, що православна Москва допоможе Україні, яка в той час також в більшості була православною, в боротьбі проти католицької Польщі.

Та зрадливий московський цар Олексій замість допомагати Хмельницькому у війні проти поляків, скористав з того, що козаки були дуже знесилені довгою війною з Польщею, зламав договір, наслав свої війська на Україну та почав там заводити свої порядки. Після смерті Хмельницького північна, монгольська, угро-фінська Москва цілком поневолила українську козацьку державу і включила її до свого московського царства.

ЗВІДКИ ПІШЛА НАЗВА УКРАЇНА?

Подібно як про першу, давнішу назву нашого краю, Русь, також і про новішу назву Україна, немає докладних відомостей. Про походження назви Україна, звідки, від чого вона пішла, є аж кілька теорій, припущенъ-загадів.

Одні вчені доказують, що назва Україна пішла від слова „країна”, яке в ріжніх відмінах „країна”, „країна”, „вкраїна”, „україна”, було часто вживане давніми слов'янськими племенами. Як приклад ті вчені подають, що на території сьогоднішньої Югославії належить слов'янська „Крайна” і боснівська „Крайна”; давніше одна провінція Польщі називалася „Крайна”; в Саксонії (Німеччина) одна окolina мала назву „Крайна”; було також кілька „крайн” або „крайн” і на нашому Закарпатті.

Інші вчені згадують, що назва Україна пішла від слова „крайти”, „вкраяти”, „украяті”. За тим згадом, первісне значення Україна, було земля, вкраяна в посідання роду, племени, народу, нації.

Ще інші вчені твердять, що назва Україна пішла від того, що праслов'яні ділили всю свою посілість на „крайни” і розділювали їх поміж племенами. Кожне племя одержало тоді свою „крайну” землі, з якою пізніше було повязане творення окремих слов'янських народів та їх назв. На одній з таких „крайн” було поселенося племя полян, наших предків. Розмноживши-

ся, поляни перевели новий розподіл своєї посіlosti на „родові країни”. З цього й пiшла назва Україна.

Є ще кiлька теорiй, здогадiв-припушcень про походження назви Україна, але ми тут не будемо всiх їх наводити, бо це не є темою нашої розвiдки.

Ta найбiльше вчених, наших i чужинецьких, твердять, i на нашу думку це твердження є найбiльш правдоподiбне, що теперiшня назва нашого краю Україна пiшла вiд слова „окраїна”, що означало землю на „краю”, на „межi”, на „границi”. „Окраїною” називали в княжих часах тi нашi землi, що лежали на „краю” Русi, а зокрема схiдний пояс Київського князiвства, з якого пiзнiше повстало Переяславське князiвство. Ti землi притикали до чорноморського степу, в якому жили дики орди, отже були „окраїною”, межiвною, граничною землею.

Спершу назва „Окраїна” чи „Оукраїна”, яку з бiгом часу, мабуть через труднiсть вимови перемiнено на Україна, що далеко легше вимовляти, вiдносилася тiльки до Переяславського князiвства. Ce князiвство було найдальше висунене на схiд, в сторону степiв, якi були пристановищем багатьох диких орд, що часто нападали на нашi землi. Пiзнiше Окраїною-Україною називали всi тi нашi землi на сходi, якi сусiдували спершу з половцями, а потiм з татарами. Кiлька столiть пiзнiше, з повстанням козаччини, Україною називали всi тi землi, в яких жили, та якими заволодiли українськi козаки. З кiнцем XVII ст. назва „Україна” стає гeографiчною назвою для середньої Поднiпровщины спершу Лiвобережної, а пiзнiше i Право-

бережної і тоді також повстасє назва українці для мешканців, проживаючих на Україні. В XIX ст. назва Україна поширюється на одну найбільшу частину наших земель — по обох боках Дніпра.

Після І-шої св. війни та назва поширилася на всі наші землі. Завершенням в поширенні нової нашої національної назви для всіх наших земель Україна і українці для всіх її жителів, були 1917-21 роки, в час відновлення української державності після революції в Росії. Тоді-то Центральна Рада в Києві, отже український парламент, вирішив одною зі своїх постанов, що ця держава має називатися Україна, а всі її мешканці, українці. З того часу вже всі наші землі приняли одну спільну національну назву Україна, а всі її жителі називають себе українцями.

Польські та московські вигадки

Те, що назва Україна походить від слова „окраїна”, яким спершу називано ті наші землі княжої Руси, які находилися на „окраїнах”, отже на межі з чужими племенами, пробували наші вороги, поляки й москалі, використати на свій лад.

І так: польський історик С. Грондескі написав історію козацько-польської війни, яка появилася друком 1789 р. в Пешті. Там він подав, що назва Україна пішла від того, що наша земля находилася на „краю” Речі Посполитої, отже була „окраїною” Польщі . . .

Що така польська „теорія” є чистою видумкою, найкраще свідчить такий факт: назву

Україна подибуємо перший раз в Київському Літописі під 1187 роком. А в тому часі ніякі українські землі не були під Польщею. Галичина попала під Польщу щойно після смерті останнього галицького князя Юрія Болеслава в 1349 році. Решта Київської Руси попала після татарських нападів спершу під власті Литви, а щойно потім, у 1569 р., перейшла під власті Польщі, коли-то литовський князь Ягайло оженився з польською королевою Ядвигою і обєднав своє литовсько-руське князівство з Польщею. Отже як могла назва Україна піти від того, що наші землі лежали на „краю” Польщі, коли та назва виникла 362 роки перед тим як українські землі ввійшли в склад польської держави.

Такою самою видумкою є і московська „терія”, ніби-то назва Україна пішла від того, що наші землі находилися на „рубежі” Росії, як „окраїна” російської держави”...

Історія доказує, а москалі це увесь час дуже широко розголоснюють, що московські цари включили Україну під своє володіння щойно після того, як Богдан Хмельницький визволив її з-під Польщі і заключив нещасний договір з Москвою в Переславі. Тим договором Хмельницький заключив воєнний союз з московським царем Олексієм, на підставі якого, Москва мала допомогти козакам у війні з Польщею. Як відомо, московський цар місто допомагати козакам у боротьбі з поляками, використав те, що наш народ був знесилений у довгій і кривавій боротьбі з Польщею, — почав постепенно поневолювати Україну. А щоб оминути війни з поляками за українські землі, Мо-

ська заключає договір з Польщею в Андрушові, на якому ті два наші вороги поділилися українськими землями. Отже як бачимо, щойно від Переяславського договору українські землі попадають під володіння Москви.

І тут знова сама історія ясно заперечує „теорію“ москалів: як могла піти назва нашого краю Україна від того, що наші землі лежали на „окраїні“ Росії, коли назва Україна виникла ще в 1187 році, а наші землі попали під Росію аж в часі Переяславського договору, який був заключений 1654 року? З того ясно виходить, що назва Україна виникла 467 років скоріше, ніж Україна попала під зверхність москалів.

Такими самими неправдивими вигадками є твердження інших малограмотних ворогів, які твердять, що ніби-то Україну й українців винесла Австрія, Гітлер, або большевики... Таким людям, що плетуть такі небилиці є одна ясна відповідь: назва Україна з'явилася 1187 року, отже перед 773 роками. В тому часі ще Галичина не належала до Австрії, а Гітлера й большевиків ще довгі віки й на світі не було.

Назва Україна

Про нову назву нашого краю — Україна та про нове наше національне ім'я, яке пішло від тої назви — українці, вороги нашого народу поширили й даліше поширюють велику баламуту.

Одні твердять, що України й українців ніколи не було, бо про це ніде в історії не записано; другі говорять, що Україну вигадали нім-

ці; треті кажуть, що ту назву видумали поляки; а є навіть такі, які кажуть, що Україну й українців видумали большевики в часі революції в Росії . . .

Наші вороги на те ширили й даліше ширять таку брехню про нашу національну назву, щоб розсварити між собою наших людей, щоб поділити й ослабити наш народ, бо тоді їм, ворогам, легче буде над нами панувати.

Прослідім же, як-то направду було з тою назвою Україна й українці: чи справді про них нема згадки в старих книгах, як це твердять вороги нашого народу і чи направду ту назву видумали німці, поляки, або бельшевики? Загляньмо наперед до старих книг-історій, чи в них направду ніде не згадується про Україну. З найстарших книг, в яких описана давня бувальщина, тобто історія нашого народу, в т. зв. „літописях” довідуємося, що назва Україна дуже стара, що вона малошо молодша від назви Русь.

Згадки про Україну в княжих часах

Вперше подибусмо в старинних книгах слово „Україна” в Київському т. зв. Іпатієвському Літописі, записане під роком 1187. Літописець, оповідаючи про смерть Переяславського князя Володимира Глібовича у війні з половцями, пише, що „плакашся по ним вси переяславци”, бо він був князем „всякими добродітельми наполнен — о нем же Украина постона”.

Коли в 1185 р., той самий князь, що завжди хоробро боронив усю нашу землю перед половцями, був тяжко ранений, то всі руські кня-

зі „бяхуть, бо печальні”. Але як у 1187 р. той сам князь Володимир Глібович загинув у бою, то тоді не тільки всі ті князі, що були дуже „печальні”, коли він був тільки ранений, але і вся земля, і всі моря, які він боронив, сумували, тому що „онем же Украина постона”. Русь і князі там не названі окремо, бо вони ввійшли в загальну назву „Україна”.

Чергову згадку про Україну стрічаемо записану в Літописі під роком 1189. В тому самому Київському Літописі читаемо, що поневолені мадярами галицькі бояри покликали прогнаного давніше з Галичини князя Ростислава Берладничича. Він прибув до Галичини зі своєю дружиною зі Смоленська, зайняв два городи, але в бою під Галичем був ранений, і попавши в полон, помер. Літописець пише про це так: „І еха из Смоленска в борзі и приіхавши же ему ко Україні Галицкий”.

Також у Галицько-Волинському літописі записано під роком 1213, що Данило, вернувшись на Волинь, зайняв „Брестя, Угровеськ, і Вещчин і Столпс, Комів і всю Україну” що її загарбав був перед тим польський князь Лешек Білий.

Під роком 1280 той самий Галицько-Волинський літописець розказує, що галицький князь Лев намагався після смерті польського князя Болеслава, відібрati собі „в землі Лядській города на Вкраїні”, тобто в Люблинщині, яку захопили ляхи й вона стала „землею лядською”. Під роком 1282 записано, що польський князь Лешек відібрав від волинського князя Васильковича „село на вкраїнниці”, яке називалося

тоді Воїнь (теперішнє село Богинь на Тисмениці, правій притоці ріки Вепра).

Універсал польського короля Степана Баторія з 1580 року говорить про ухвалу, яка давала широкі права карати своєвільних людей, що „на Україні Руській, Київській, Волинській, Подільській, Брацлавській, згоду з турками, татарами, волохами турбують”.

В польських записках з початку 17 ст., згадується „старство України венгієрській”, а в 1662 р., в листі езуїт Міллай до Міткевича пише про „Україну Мукачівську”. В році 1671, в праці поляка Старовольського: Побудка альборада на знесене татарув перекопських — згадується „Україна Подольська”.

Згадки про Україну в часах козаччини

Щораз більше згадується про Україну в часах козаччини, а головним чином тоді, коли козаки почали визвольну боротьбу з Польщею. В 1594 році, київський єпископ Йосиф Верещинський, поляк, писав в листі до шляхти: „Вся Україна, спільна з короною Польською, повна загрозливої небезпеки” (від татар і турків). В іншому місці той сам єпископ пише: „Україна, яка є довша й ширша, ніж велика й мала Польща”.

Гетьман Петро Сагайдачний в листі до польського короля Жигмонта III. в дні 15 січня 1622 року писав, що татари „наміряють напасти на Україну” а в другому місці він домагався, щоб „у Київських і других українських городах і містах, церквам Божим, православним українським і народові українському” не роблено ні-

яких утисків. Коли Сагайдачний помер, Касіян Сакович, ректор Київської Богоявленської братської школи в „віршах на похоронах Петра Конанішевича Сагайдачного” (р. 1662) писав:

„Україна тим войском вцале зоставаest, а где запорожцов ніт, татарин владает”...

Також великий гетьман Богдан Хмельницький вживав на окреслення нашої землі назви Україна. До польських послів в 1649 р. Хмельницький між іншим сказав таке: „На всій Україні не лишиться в мене жадного князя й жадного шляхтича”... Сучасник Хмельницького, у т. зв. „Літописі Самовидця”, всюди вживав назви „Україна”. Також історик Хмельниччини Самійло Величко в своїм творі „Сказаніє о войні козацкой” також всюди вживав назв „Україна” й „український”.

З тих часів є записані ще такі згадки про Україну:

„Хан взял Хмельницкого на Україну до дому” („Літописець альбо кройника”) (хроніка) з р. 1673.

„Цесар зе виштков потугов Україну бурил” (із літопису з XVII ст.).

„На бігунки множество ихъ великое на дорожіхъ и на Украинѣ змерло” (Львівський літопис з XVII ст.).

„Сами державци на Україні не мешкали, тилько урядників держави” (Літопис Самиводця з 1670-1702 рр.).

„Домна на свои отчисти добра зъ України, для тишини и покою, в землю Волоскую отехавши” (із Сказанія С. Величка з XVII ст.).

„Не кождому, як бачу, Украина пасует: еден плачеть, другий скачеть, а третій не чуєть”.

„Я цілое наміреніє міл жити тутъ, на Вкраинѣ” (рік 1706).

„Подданци мои от того долгу криются по Вкраинѣ” (запис з року 1773).

„Розбійник Мамай в Польщі и по Вкраині розбиваль и грабиль людей” (запис з року 1749). Також Україною називали нашу землю наслідники Хмельницького, козацькі гетьмани: Іван Виговський, Петро Дорошенко, Іван Мазепа, Пилип Орлик та всі інші.

Чужинці вживають назву Україна

Також чужинецькі письменники в козацьких часах уживають в своїх описах назву Україна на окреслення нашої території. Тут згадаємо італійця Альберта Бянкі-Віміна, що був у 1650 році послом від Венеціанської республіки до Хмельницького й залишив по собі дуже цінний опис України, козаків та їхнього побуту, надрукований аж в 1890 р. Описуючи козацьку державу й козаків, він називає територію, на якій повстала козацька держава так: „Країна та називається Україною” . . .

Сучасник визвольної боротьби Хмельницького, жид Самуїл Файвіш, залишив опис козацько-польських воєн, в якому наш край називає Україною. Наведемо одне місце, в якому він пише: „Звідси він (Хмельницький), пішов назад у край, Україну” . . .

Французький інж. Боплан, який побував в часі Хмельниччини на Вкраїні, описав нашу тодішню батьківщину і видав книжкою, яку назвав „Опис України”. Та книжка ще в то-

дішніх часах була перекладена на англійську, німецьку, польську і московську мови.

Рівнож в західно-европейських мапах XVI і пізніших століть часто зустрічаємо називу нашого краю „Україна”. І так: на мапі, яка находиться в Архіві французького Міністерства Закордонних Справ, зробленій 1572 року, нашу територію названо „Україна”. Також „Україною” названо наш край на малі басейну Чорного Моря, з 1580 року, яка зберігається в французькій Національній Бібліотеці. Згаданий випше французький інж. Боплан нарисував і вивдав друком 3 мапи нашого краю (1648, 1650 і 1660), на яких всюди нашу територію назвав Україною.

Є ще багато інших мап із 17 та 18 стол., в яких нашу територію названо Україна. Тут ще згадаємо мапу італійця Сансона з 1641 року, перевидану в Римі 1678 року. На тій мапі зазначено на обох сторонах Дніпра „Україна, земля Козаків”. В горі справа є напис „Московія”.

Назва Україна — українці в народній творчості

Починаючи від XV-XVI ст., назва Україна постійно стрічається в народній творчості (фольклор), тобто в піснях і думах, що їх творив, складав і співав сам народ. Найсприятливішими для повстання народних пісень і дум, були часи козаччини, коли-то нова збройна сила нашого народу, почала боротьбу спершу з татарами й турками, які нападали на наші землі, а пізніше розпочали довгу й криваву визвольну війну з шляхетською Польщею, яка за

Хмельниччини увінчалася створенням Української Козацької Держави, що була продовженням Княжої Київської Русі.

Часи козаччини, а головним чином Хмельниччини, геройська боротьба козаків з польською шляхтою в обороні національних, релігійних та соціальних прав нашого народу, визволення з-під Польщі та побудова своєї незалежної Української Козацької Держави, голосним відгомоном відбилися в народній творчості і про них український народ склав найбільше пісень та дум. В усіх цих піснях і думах з козацьких часів, їх творці всюди називають вже наш край не Русею, тільки Україною, а народ наш не русинами, тільки українцями. Таких пісень і дум, що їх складав, творив і співав сам народ, а в яких наш край називається Україною, а наш народ українцями, можна навести дуже багато, але ми тут, з браку місця, подамо для прикладу тільки пару.

В одній старинній історичній пісні про напад татарів на Україну, з XVI ст., співається:

Великий світ Україна,
Та ніде прожити. —
Витоптала орда кіньми,
Маленькі діти.

В тій самій пісні, в одній строфі зокрема говориться про набіг татарів на Волинь, де орда набрала в полон молоденьких дівчат і везе до свого дикого краю, щоб там продавати їх в бусурменські гареми.

Ведуть, ведуть волиночки,
Молодую вкраїнчуку...

Ця пісня хоч дуже сумна, бо оспівує, чи вірніше оплакує важкі часи нашого народу, про набіги й плюндрування нашого краю дикими

татарськими ордами, кінчається бадьорим за-
кликом до наших людей, щоб вони не трати-
ли надії, не попадали в зневіру, бо татарське
лихоліття минеться, а Україна буде жити
дальше:

Живіть, живіть, українці,
Небійтесь нічого...

В іншій старинній народній пісні, ще мабуть
старшій від повищої, говориться про давні ча-
си, давнину бувальщину нашого народу. В тій
пісні, яка розказує нам про „Старе життя Укра-
їни”, співається:

Як не було — минулося,
Тільки думи та співанки,
І живучі і співучі,
Пісні України —
Уродливі і унілі,
Як плач сиротини...

З ранніх козацьких пісень та дум, коли бор-
ьба козаків обмежувалася лише до оборони
нашого народу перед набігами татар та тур-
ків, оспівується головно козацький побут, —
готування козаків до походу, працяння з ро-
диною та дівчиною, смерть козака в бою з бу-
сурменами, тощо. Але в кожній такій пісні чи
думі, коли говориться про наш край, то його
називається Україною, а наших людей україн-
цями.

До наших часів збереглася старовинна ко-
зацька пісня, яка походить з самих початків
козаччини, в якій оспівується працяння моло-
дого козака з родиною. В тій пісні, що почина-
ється словами „Ой кряче, кряче та чорнесень-
кий ворон”, вже згадується про Україну. В пер-
шій строфі тої пісні співається:

Випроважася мене, моя родиночко,
Да чи не жаль томі буде,
Як я пойду на ту Україну,
Та поміж чужі люди...

До старинних народних пісень з початків козаччини, можна зарахувати й цю, яка починається:

Ой я козак воля,
Українець з Гуляйполя...

В одній з ранніх козацьких дум (з приблизно 1575 р.), про смерть запорізького гетьмана Свірчовського так співається:

А Україна сумовала —
Ой Україна сумовала —
Свого гетьмана оплакала...

В іншій старинній козацькій пісні, мабуть також з початків козаччини, рівно ж згадується про Україну:

Ой по горах, по долинах,
По широких Українах,
Ой там козак похожає...

Коли ж козаччина виступила до боротьби з Польщею за визволення українського народу з важкої національної, релігійної та соціальної неволі польської шляхти, то тогоді народні пісні та думи ще частіше згадують про Україну й українців.

В козацькій думі про похід Наливайка проти польського гетьмана Жолкевського в р. 1596 співається:

Ой у нашій славній Вкраїні
Бували колись престранні злигодні, бездольні
години,
Бували й мори, й військовій чвари,
Ніхто українців не рятував,
Ніхто за їх Богові молитов не посилає.

Загально відомою є козацька пісня з часів Хмельниччини про славного полковника Моро-

зенка, в якій аж в кількох місцях згадується про Україну:

Ой Морозе, Морозенку, Ти преславний козаче,
За тобою, Морозенку, вся Україна плаче.
Не так тая Україна, як те горде військо —
Заплакала Морозиха, ідучи за місто...

і даліше:

Ой піду я в чисте поле, на Савор могилу.
Ой гляну я, подивлюся, на всю Україну...

Знову ж інша широко відома козацька пісня, яка також повстала в часах Хмельниччини і відноситься до 1648 р., отже до часів відновлення Української Козацької Держави, співав:

Гей у лузі червона калина, гей, гей, похилилася,
Чогось наша славна Україна, гей, гей, похилилася.
А ми ж тую червону калину, гей, гей, та піднімемо,
А ми ж свою славну Україну, гей, гей, та рознеселимо.

Цікаво відмітити, що цю козацьку пісню з часів боротьби Хмельницького з Польщею, також залюбки співали українці-галичани в часах визвольних змагань в 1918-19 роках.

Назва Україна, українці — в літературі

Назва Україна, українці, відразу ввійшла в нову, відроджену українську літературу, яку започаткували Іван Котляревський на Придніпрянській Україні своєю „Енейдою”, що з'явилася 1798 р. в Москві, а Маркіян Шашкевич в Галичині своєю „Русалкою Дністровою”, що з'явилася 1837 р. в Будапешті.

До Котляревського, на Східній Україні, яка була тоді під московською займанчиною, українські письменники писали свої твори або церковною, т. зв. старослов'янською мовою, якої український народ, тобто простолюддя, не ро-

зуміло, або мовою московською. В Галичині і Буковині, що належали до Австрії, яка віддавала наш народ цілковито на поталу полякам, наші тодішні письменники писали свої твори до Маркіяна Шашкевича, мовами латинською, німецькою а найчастіше мовою польською. В Карпатській Русі і в Пряшівщині, які адміністративно належали до Мадярщини, писали наші письменники церкові твори — старослов'янською мовою, а світські — мадярською мовою.

Щойно від Івана Котляревського, який народився 29 серпня 1769 р. в Полтаві, на Східній Україні, та Маркіяна Шашкевича, що народився 6 листопада 1811 р. в Підлисю, Золочівського повіту в Галичині, наші письменники почали писати свої твори живою, народною українською мовою, тобто такою мовою, якою говорили в тому часі наші люди на селі. Таким чином від Івана Котляревського і Маркіяна Шашкевича, чи вірніше від появи перших їх творів, писаних народною українською мовою, починається відродження української літератури.

На Східній Україні до тогі відродженої української літератури відразу ввійшла і закріилася нова наша національна назва Україна, — для нашої батьківщини та українці — для нашого народу. Ні сам Іван Котляревський ні ті письменники, які прийшли після нього, ніколи не вживали старої нашої національної назви Русь, русини, тільки завжди і всюди називали наш край — Україною, а наш народ — українцями. Іван Котляревський, Григорій Квітка-Основяненко, Марко Вовчок, Пантелеймон Ку-

ліш, Олександер Чужбинський, Яків Щоголів, Степан Руданський та пізніше: Олена Пчілка, Леся Українка, Старицький та всі інші придніпрянські письменники, вживаючи в своїх творах тільки нової нашої національної назви і завжди називали наш край Україною, а наш народ українським народом.

Коли ж в українській відродженій літературі з'явився Тарас Шевченко, що є до сьогодні найбільшим поетом, віщуном-пророком України, то він запалив ту відроджену українську літературу ідеями боротьби, за відновлення й відбудову своєї власної, незалежної української держави, своєї як він писав „Хати”, у якій буде „своя правда і сила і воля”, — значить повна національна свобода. Шевченко, в своїх пла-менних творах, налихих великою любовю до свого краю і до свого народу, поневолених Москвою, голосно закликає до боротьби за визволення українського народу з московської неволі та за створення своєї власної української незалежної держави. В своєму Заповіті він пише:

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражено злою кромо
Волю окропіте.
І мене в семі вольній, новій*)
Не забудьте помянути
Не злім, тихим словом.

Наш народ в західній частині Руси-України, в Галичині, Буковині, Карпатській Русі і Пряшівщині, довше придержувався напої старої національної назви Русь, русини. Також в но-

*) Значить у вільній, українській незалежній державі.

ву відроджену літературу, яку тут започаткував Маркіян Шашкевич своєю „Русалкою Дністровою”, вийшла ще стара наша національна назва. Сам Маркіян Шашкевич і оба його співпрацівники, Яків Головацький та Іван Вагилевич, які спільно з Шашкевичем творили т. зв. „Руську Трійцю”, яка дала початок до національного відродження і національної свідомості Західної Руси-України, вживали назви Русь, русини, але при тому вважали, що русини з Галичини, Буковини, Карпатської Руси і Пряшівщини, це цілком окремий і від поляків і від москалів народ, та що вони є частиною великого українського народу, який замешкує землі над Дніпром, а йхня руська мова, де та сама мова, якою говорять наші брати у Східній Україні.

В тих часах, коли Маркіян Шашкевич почав писати живою, народною мовою, якою говорили наші люди по селах, вся тодішня русько-українська інтелігенція, яку творив головно священичий стан, була спольщена в Галичині, змадяризована в Карпатській Русі і Пряшівщині та частинно спольщена а частинно згерманізована на Буковині, і майже всі тодішні наші священики вживали тих мов в писаннях та розговорі між собою, а навіть виголошували тими мовами проповіді до вірних в церквах. І Маркіян Шашкевич закликав саме тих людей любити свою рідну русько-українську мову такими словами:

Руська мати нас родила,
Руська мати нас повила,
Руська мати нас любила —.

Чому ж мова сї не мила?
Чом ся нев стидати маєм?
Чом чужую полюбляєм?

Маркіян був свідомим того, що Галичина, Буковина, Карпатська Русь враз з Пряшівчиною, це частина Руси-України, а не Москви-Росії та що нарід, який їх замешкує, це галузка того народу, який живе над Дніпром а не над Москвою і Волгою. Він живо цікавився, як жили наші брати на Східній Україні і дуже радів коли довідався, що там видаються книжки в такій самій мові, якою він сам зладив свою „Русалку Дністрову”. Маркіян навіть сам вживав пізніше нової національної назви Україна, українці. Пересилаючи своєму побратимові, письменникові Миколі Устіяновичеві, збірку українських народних пісень, він написав йому такого вірша:

От так, Николаю, українські вірлята
І веселять душу й серце загрівають;
От так, Николаю, руські соколята
То в голос, то стиха матері співають.
Аж мило згадати, як то серце беться,
Коли України руська пісенька
Так мило-солодко коло серця веться,
Як коло милого дівка русявењка...

Маркіян бажав цілим серцем, щоб Галичина, Буковина, Карпатська Русь і Пряшівщина в розвитку літератури, а в першій мірі рідної мови, не осталась позаду, а йшла рівним кроком у просвітнім змаганні разом з Великою Україною.

Також всі пізніші галицько-буковинські та карпаторусько-пряшівські письменники, які пішли слідами Маркіяна Шашкевича і писали свої твори народною мовою, вживали старої нашої національної назви Русь, русини, але

при тому всі вони (крім кількох московофілів) ясно зазначували, що Русь, це не Москва-Росія та що русини, це не москалі, а українці, які живуть над Дніпром.

Навіть Іван Франко у своїй ранній творчості часто вживав старої нашої національної назви Русь, русини. Наведемо хочби одну стрічку з відомого віршу „Ти брате любиш Русь”.

Ти брате любиш Русь,
Як пес кусочек сала —
Я ж гавкаю раз-у-раз,
Щоб вона не спала.

Але в пізнішій своїй творчості Іван Франко вживав вже тільки нової нашої національної назви Україна, українці. У пісні „Не пора”, яка стала другим українським національним гімном, Іван Франко ясно говорить про національну окремішність українців від москалів і поляків та закликає своїх земляків, подібно як Тарас Шевченко, до творення своєї власної, незалежної української держави:

Не пора, не пора,
Москалеві й лахові служить, —
Нам пора, нам пора,
Для України житъ...

Після Івана Франка, а головним чином після закінчення I-ої св. війни, всі українські письменники в Галичині і на Буковині вживавають, тільки нової нашої національної назви Україна, українці. Ще трохи довше, бо аж до 2 св. війни задержалася стара наша національна назва на Карпатській Русі і на Пряшівщині, які жили віддільно і від Східної України і від Галичини, але сьогодні і там вже майже всі наші письменники вживают нової нашої національної назви Україна, українці, так що ця нова

наша національна назва вже остаточно вийшла і закріпилася в українській літературі на всіх наших землях.

Назва Україна, українці, приймається на всіх наших землях

Щоб затерти всі сліди окремішності й незалежності русинів-українців, які є цілком окремим від москалів народом, Москва-Росія, після остаточної ліквідації української козацької держави-Гетьманщини, намагалася всіма силами накинути нам свою назву: для нашого краю видумала вона назву „Малоросія” або „Южноросія”, а для нашого народу „малоросіяни” або „малороси”. Накидаючи нам ту свою назву. Москва хотіла тим способом вирвати від нас справжню нашу національну назву стару Русь-русини і нову Україна, українці. Москалі думали, що коли наш народ прийме накинену нам назву „Малоросія”, „малороси”, то тим самим затретиться національна ріжниця і окремішність між русинами-українцями і москалями-русськими. Накидаючи для нашого краю свою назву „Малоросія”, що за хитрими московськими плянами мало означати, що наш край є „Малою Росією”, тобто частиною Росії, Москва хотіла затерти у свідомості нашого народу його національну окремішність. Принявши ту підсувану москалями назву „Малоросія” для нашого краю, наш народ автоматично ставби був себе називати малоросами, що було б рівнозначне з утотожнюванням себе з москалями. Тоді Москва була б твердила, що великороси і малороси, то один і той сам народ, що між ними немає

ніякої ріжниці, хіба тільки та, що великороси походять з Великої Росії, а „малороси” з Малої Росії... І так вирвавши нам нашу справжню національну назву русини-українці, а накинувши свою штучну „малороси”, Москва хотіла зробити з нашого народу москалів...

Та цей житрий і підлій плян Москви-Росії не вдався. Бо хоч московська царська бюрократія називала наш край „Малоросією” або „Южноросією”, а наших людей „малоросами” чи „малоросіянами”, то наш народ даліше називав свою батьківщину Україною а себе українцями. А це в свою чергу ясно означало, що наш народ вважав себе окремим від москалів народом.

Ця окремішність двох народів, русинів-українців та москалів-руссіків, найкраще підтверджується в двох окремих національних назвах для обох народів: себе називали наші люди українцями а москалів — москалями. Згірдливо ще називали наші люди москалів — кацапами. Також самі москалі визнавали їй даліше визнають явно окремішність москалів і українців. Себе називають москалі „русскіє”, а нас українцями. Згірдливо називають москалі українців — хахлами.

Наші вороги твердять, а за ними деякі малограмотні московофільські писарчуки підтакують, що мовляв, українців видумала Австрія, та що українство почало ширитися з Галичини на Придніпрянську Україну, отже зі Заходу на Схід. Тимчасом це є цілковита неправда, бо діялося якраз навпаки: назва Україна, українці, як в щоденній мові, так і літературі, ширілися зі Сходу на Захід, отже з Придніпрян-

ської України до Галичини, Буковини, Карпатської Русі та Прышвіцінни. Значить не придніпрянці почали себе називати українцями під впливом галичан, а навпаки: галичани стали себе називати українцями під впливом придніпрянців.

Царська Росія старалася всіма державними засобами — указами проти українського друкованого слова, заборонами навчання української мови в школах, уживання української мови в театрах тощо, викорінити назву Україна, українці серед нашого народу над Дніпром, та вмовити нашим людям, що вони є тим самим народом, що й москалі. Та наші люди добре знали, що русини-українці є слов'янського походження, нащадками полян, деревян, угличів та інших слов'янських племен, які створили княжну Русь зі столицею Києвом над Дніпром, а москалі-руssкіє, є монголо-фінського походження, отих Мордви, Чуді та інших неслов'янських племен, яких наша княжа Русь підбила під своє панування, а які пізніше, скрививши з того, що княжа Русь, а потім козацька держава, послабла в боротьбі з численними ворогами, підбила її (Русь-Козаччину) і влучила до свого московського царства.

Хоч які великі були намагання наших численних ворогів не допустити до того, щоб в нашему народі принялася нова наша національна назва Україна, українці, то все ж ця назва постійно поширювалася на цілу територію, на всі землі, де проживав наш народ. Не помогло те, що москалі хотіли накинути нам свою назуву „Малоросія” — „малороси”; що поляки старалися всіма силами задергати для напо-

го народу в Галичині стару нашу національну назву Русь, русини, та піддавали ще й такі назви, як „тутешні”, „малополяки”: що мадяри, чехи й словаки повидумували для карпатських українців і працівчан аж кілька назв: якихось „угро-росов”, „карпаторосов”, „руснаків”, „грецко-кафтоликов”, „землячанов”, „спишаков”, „шаришанов” та ще хто зна як. Ця нова наша національна назва, Україна-українці приймалася хоч поволі, але постепенно, по всіх областях нашого краю. В усіх частинах нашої великої Батьківщини, без огляду на те, під якою й чисю займанциною вони находилися, наші люди постепенно приймали нову назву Україна для цілої своєї території, яку замешкують, а себе називали одностайно одною назвою — українці, і тим творили одну національну спільноту, одну велику українську націю.

Остаточно принялася й закріпилася нова наша національна назва Україна-українці в нашому народі, на цілій нашій території, після 1-ої св. війни.

На Східніх наших землях, над Дніпром, що були під московською займанциною, створили наші брати в час революції в Росії в січні 1917 року федерацівну, а в 1918 р., свою власну незалежну державу, зі столицею в Києві, яку назвали Українською Народньою Республікою.

Через рік пізніше, 1-го листопада 1918 р., на тих наших землях, які були під австро-угорською займанциною, отже в Галичині й Буковині, наші люди також створили свою незалежну державу, зі столицею у Львові, яку назвали Західня Українська Народня Республіка.

У переддень вибуху 2-ої св. війни 15-го березня в 1938 р. вітка українського народу по другому боку Карпат, скориставши з розвалу поверсайського зліку т. зв. Чехословаччини, творить свою незалежну державу, яку називає Карпатською Україною.

Вже після закінчення 2-ої св. війни, отже в наші дні, також на Пряшівщині, отже найдальше на південний-захід висуненому клаптику української землі, наші брати пряшівські лемки, покидають чужі, накинені їм ворогами назви, і приймають нову нашу національну назву — Україна, українці.

Формування великої української нації довершилося в наші часи, на очах живучого покоління. Сьогодні весь наш народ, на цілій великій етнографічній території, і всі наші люди в цілому світі (крім маленької горстки за океаном) уживають вже тільки нової нашої національної назви Україна, українці. Ця нова наша національна назва ввійшла вже також в міжнародне назовництво-термінологію. По всіх малах світу, усіми світовими мовами, наш край сьогодні називають Україною, а наш народ — українцями. Цю нову нашу національну назву визнають вже навіть наші вороги, бо бачать, що її вже не вирвати з сердець понад 50 мільйонової нації, яка тою назвою сьогодні користується.

Національне себепізнання, тобто національна свідомість нашого народу в сучасну пору, поступила так далеко, що наші люди вже напрішті відкинули ріжні, часто образливі дотеперішні назви, руснаків, малоросів, карпаторосів, австроросів, угроросів, греко-католиків,

православних, тутешніх, земличанов, спищаков, шаришанов та ще хто зна як, що їх понакидали нам наші вороги, щоб тим було їм легче нас розсварювати, ділити й розєднувати і тим способом послаблювати, а приняли одну, спільну для всіх нас нову національну назву Україна для нашого краю і українці для нашого народу. Принявши одну, спільну для всіх наших людей, на всіх теренах, національну назву, ми нарешті з груп, з племен, які різно себе називали, стали народом, з одною мовою, одною національною назвою, з одними стремліннями і бажаннями, з одними спільними національними ідеалами, стали модерною нацією.

Сьогодні 42 і пів мільйона наших людей на рідних землях, в границях т. зв. Української Соціялістичної Республіки, називає себе українцями. Тою національною назвою називає себе такожколо 15 мільйонів українців, які живуть поза границями Української Радянської Соціялістичної Республіки, в Сибірі, на Кубані, в Курській, Вороніжській та інших губерніях, яких Москва не прилучила до УРСР, в Молдавії, в Польщі, на Пряшівщині, в Румунії, в ЗДА, Канаді, Аргентині та в багатьох інших країнах світу.

Нову нашу національну назву Україна, українці, що її приняли й користуються нею 57 мільйонів наших людей, визнали вже навіть наші найлютіші вороги — москалі-руssкі, поляки, мадяри, румуни, чехи, бо побачили, що їм вже не видерті з сердечъ 57 мільйонового народу тої назви. Та нова наша національна назва ввійшла вже в уживання цілого світу. Сьогодні на всіх світових мовах наш край називають Укра-

їною, а наших людей українцями. Приняття нашим народом нової нашої національної назви Україна, українці, та закріплення тої нашої нової національної назви в цілому сучасному світі, це історичний факт, якого вже ніхто не зможе ні заперечити, ні завернути.

Чи ми зрадили назву Русь, русини?

Прихильники старої нашої національної назви Русь, русини, дуже часто називають всіх тих наших людей, які приняли нову нашу національну назву Україна, українці — зрадниками. Мовляв, покинувши старі назви Русь, русини та принявши нові Україна, українці, ми зрадили свою історію, зрадили свій народ, зрадили самі себе . . .

В цьому розділі постараємося відповісти на той закид, що його ставлять останні прихильники старої нашої національної назви: чи направду ті, які приняли нову назву Україна, українці, поповнили зраду супроти свого народу?

Та наперед, чим почнемо говорити про зміну національної назви в нашому народі, приглянемося, чи така зміна сталася тільки в нас, а чи може також інші народи змінювали свої назви на протязі своїх історій?

В історії находимо багато прикладів, які ясно доказують, що не тільки наш народ змінив свою національну назву, і назву свого краю, але що в історичному процесі багато інших народів змінювало свої національні назви та назви своїх країв. Але історія нічого не говорить про те, щоб в наслідок зміни національної назви якийсь народ поділився на таких, які були за

старою назвою і таких, що були за новою, як це діялося в нас перед 50 роками в краю, та нажаль, ще й тепер діється тут, за океаном. З тих прикладів також побачимо, що в жадного з народів, які позмінювали свої назви, не було такого дива, щоб одні другим закидали зраду, як це роблять ті наші люди, які ще держаться старої нашої назви Русь, русини, тим своїм братам, які приняли нову назву Україна, українці.

Наведемо пару прикладів зі старинної історії.

Сучасна Греція звалася в старинні часи Геллідою, а теперішні греки називалися геленами. Також сучасна Італія називалася в старинні часи Римом, або Римською Імперією, а теперішні італійці називалися тоді римлянами. Назви Рим, Римська імперія та римляни пішла була від назви старинного міста Риму.

Теперішня Франція називалася давніше Галією, а французи називалися галійцями. Францію називали колись тільки найближчу околицю кругом сучасного міста Париж.

Жиди за час своєї довгої, понад 5-тисячлітньої історії, кілька разів змінювали назви свого краю і свого народу. В первісних, біблійних часах, жидівська земля звалася землею Ізраїля, або Ізраїлем, а жиди називали себе ізраелітами, або ізраеліттянами. За часів Христа жидівський край звався вже Юдею, а жиди називали себе юдеями. Пізніше прозвали жиди свою землю Палестиною. Тепер, вже за наших часів, жиди знова повернули до первісної назви і назвали свою відновлену жидівську державу Ізраїлем, а себе напово називають ізраеліттянами.

І тут напрошується питання: чи через ті змі-

ни назв жидівського народу і жидівського краю, повставали серед жидів сварки та роздори, як це діялося серед нашого народу колись в Галичині й Карпат. Руси, (над Дніпром того не було), та як це діється ще тепер тут, за океаном? Такого не було серед жидів, бо жидівська історія того не записала.

Про старинну Персію і персів знає кожна людина, більше чи менше вчена, бо історії про цей старинний народ і край вчили і вчать в цілому світі в початкових класах народної школи. Про старинну Персію і персів знаємо найбільше з історії воєн персів зі старинними греками, про які навчають дітей вже в публічних школах. Персія, це була колись могутня держава в Азії, до якої належала в старинних часах ціла Мала Азія, весь арабський світ, південна частина Європи і майже ціла північна Африка. А де є сьогодні ця старинна, славна і сильна Персія? Немає. Зникла з усіх теперішніх карт і малі світу. Чому? Бо перси змінили назву своєго краю з Персії на Іран, а назву свого народу з персів на іранців. Чи через ту зміну назви перський народ перестав існувати, Ні! Колишні перси і теперішні іранці, це один і той сам народ, він тільки змінив свою національну назуву, бо так вимагали історичні потреби того народу.

І знов питання: чи через ту зміну назви краю і народу, повстав серед персів роздор? Чи частина персів приняла нову назуву іранці, а друга частина даліше держиться старої назви перси? Ні! Всі перси приняли нову назуву іранці для свого народу, а назуву Іран для свого краю

і вони не поділилися на персів і іранців, як ми поділилися на русинів і українців.

Тепер перейдемо до новішої історії.

Як перший приклад про зміну назви народу і краю в новітній історії подамо колишніх москалів, а теперішніх росіян, до яких, в наслідок незнання історії, зачисляє себе невеличка кількість заокеанських лемків-русинів.

Коли північні монгольські, угро-фінські дікі племена, які називалися: Коми, Черемиси, Чудь, Мордва, Самоеди (які самі себе поїдали), і т. д., що їх підбили були наші слов'янські київські князі і влучили до нашої київської княжої Русі, після 300 років перебування в складі нашої київської держави, яку створили наші предки-слов'яне, відірвалися від Києва і створили свою власну державу, назвали її Московське Князівство. З часом, як те князівство побільшувалося щораз-то цовими землями, які московські князі розбоєм прилучували під своє панування, москалі називали свою державу Велике Московське Князівство, а ще пізніше назвали його Московське Царство. Назви тої нової монгольської держави, яка відорвалася від Києва: Московське Князівство, Велике Московське Князівство, Московське Царство, та назви для народу, що замешкував ту державу, москалі, по польськи москале, по англійськи Muscovite, були вживані цілим тодішнім світом. Ті назви стрічаємо в усіх тогочасних мапах і картах світу та в усіх тогочасних чужинецьких книгах-описах тодішньої Московщини.

Перший раз змінили москалі назву свого народу і назву свого краю за царя Петра I-го. Цар Петро I-й був великий реформатор і за-

сівши на царський престіл, він поробив в московській державі великі зміни-реформи. Серед тих реформ він переніс столицю держави з Москви до Петрограду та змінив назву держави з Московського Царства на Російське Царство, яке з часом приняло назву Россія, а назву народу змінив з москалів на росіян.

Другий раз змінили москалі назву своєї держави і свого народу вже за памяти старших людей, після революції. Адже ж це вже всім нашим старшим людям відомо, бо це сталося вже за наших часів, що після розвалу царської Россії, на її місці повстала нова комуністична держава, яку московські комуністи назвали „Соціалістичний Союз Советських Республік”, скорочено СССР, а для всіх жителів тої держави придумали нову назву: советський народ.

Запитуємо тих наших братів-лемків, що придержуються старої напої національної назви Русь, русини: чому вони не називають зрадниками москалів? Адже ж москалі аж два рази змінили назву свого краю і свого народу, і ще один запит до тих, що придержуються наших старих назв Русь, русини: чому ви причіпляєтесь до москалів, хоч вони (москалі) ніколи не називали своєї держави Россію? Як ми це вже подавали вище, на початку своєї історії москалі називали свою державу, отже свій край, Московське Князівство, позніше Велике Московське Князівство, ще пізніше Московське Царство, цар Петро І-й перезвав московську державу на Россію, а московські комуністи перейменували її на СССР? Навіть ту Советську Республіку, яку замешкують потомки колишніх монгольських племен, отих самоєдів,

значить правдивих москалів, над ріками Москвою, Окою, Волгою, назвали „Російською ССР”, а не „Рускою ССР”. З того виходить, що москалі ніколи не вживали для своєї держави назви Русь. Отже дуже дивно, чому малограмотні проводирі „карпаторосів”, які не знають своєї історії, відділяють лемків від свого народу, нащадків словян, які називали себе колись русини, а тепер приняли нову назву українці, і прилучують до потомків диких монгольських племен, нащадків отих самоєдів, які в давнину пойдали самі себе?

Також поляки змінили назву своєго краю і свого народу. Всім добре відомо, що на початках своєї історії сьогоднішня Польща називалася Лехією а поляків тоді називали ляхами. Назви Польща, поляки, пізніші, вони повстали щойно тоді, коли дрібні лехіцькі князівства створили польське королівство зі столицею спершу в Krakові, а пізніше у Варшаві. Тому прим. турки ще до сьогодні називають Польщу Лехістаном, а наш народ ще до недавна називав поляків ляхами. Та й сьогодні ще дуже часто наші люди називають поляків ляхами, головно тоді, коли говорять про поляків, як про ворогів нашого народу.

І знова питаемо наших „руссіків” і „карпаторосіїв”: чи поляки через цю зміну назви свого краю і свого народу, поділилися на ляхів і на поляків, як ми поділилися на русинів і українців? Ні, в них такого чуда нема, тільки в нас.

Візьмім ще один приклад зміни назви краю і народу, яка відбулася недавно, бо перед століттями: до 1854 р. не було на мапах і картах

Європи сучасної держави Румунії. На тому терені, що його сьогодні займає Румунія, находилися двоє окремих князівств: волоське і молдавське, які спершу були самостійними а пізніше попали під залежність Туреччини. Цойно після балканської війни 1854 р., в якій розбито турків і прогнано з Європи, ті двоє князівств, волоське і молдавське, получилися в одну незалежну державу і назвали себе Румунією, а мешканці тих двох князівств, які називали себе волохами й молдавцями, приняли нову національну назву і називали себе румунами.

І знова питання до тих наших братів, які приодержуються старої назви русини: чи через ту зміну національної назви настав роздор серед румунів як серед нас? Чи вони сваряться за свої національні назви? Чи поділилися на три групи: одні приняли нову назву румуни, а інші придержуються своїх старих назв і даліше називають себе волохами та молдавянами, як це діється у нас? Ні, в них того немає. Всі вони приняли нову назву і всі називають себе румунами.

Тих пару прикладів, які ми навели зі старинної, середньовічної, нової й найновішої історії, а яких можна навести значно більше, ясно й переконливо доказують, що не тільки наш народ змінив свою національну назву і назву свого краю, а змінило свої національні назви і назви своїх країв, на протязі історії, багато народів. Можна навіть твердити, що майже всі сучасні народи, зміняли на протязі своєї історії, одні раніше, інші пізніше, свої національні назви та назви своїх країв.

Ті наведені приклади також ясно їй переконливо доказують, що її наш народ, змінивши свою національну назву, та перезвавши свій край з Руси на Україну, а себе з русинів на українців, не вчинив нічого злого, та не повинув ніякої зради супроти себе чи супроти своєї історії, як це говорить тих пару лідерів „карпаторосів”, які не хочуть приняти нової нашої національної назви Україна, українці, і даліше держаться старої Русь-русини.

Отже закид, який ставлять наші брати, що держаться старих назв Русь, русини, тим, що приняли нову назву Україна, українці, мовляв, вони зрадили свою історію, свій народ, тобто самих себе, є неповажний, непереконливий і просто смішний. Во як же ж може народ сам себе зрадити? Це просто нісенітниця. Такий нерозумний закид можуть ставити тільки малограмотні дяковчителі, якими є всі провідники наших старих лемків, які не знають своєї рідної історії, а повторяють те, що їм напілтують вороги нашого народу — москалі, поляки й мадяри.

Зрештою, принявши нову назву Україна, українці, ми не вирікаємося старої нашої назви Русь, русини, і нікому її не віддаємо. Навпаки: ми твердили і твердимо, що часи Княжої Руси, це початки нашої історії, які належать до нас, русинів-українців, потомків словян, які ту Русь збудували, а не до москалів-росіян, потомків монгольських устро-фінських племен, отих самоїдів, мордви, чуді та інших дикунів, які були тою Русею підбиті, а яку вони пізніше зруйнували.

Коли проводирі „карпаторосів” закидають зраду тим, що приняли нову назву Україна, українці, то насправді зради допускаються вони самі. Помішавши назву Русь з Росією, а русинів з росіянами-москалями, вони таким чином зачислюють себе до чужого народу москалів-росіян, отже до монгольської раси, хоч самі с слов'янського походження.

Намагання тих кількох малограмотних дяковчителів привернути стару нашу назву є засуджені на невдачу. Це те саме, що примусити колесо історії крутитися в інший бік, яке ніколи не повертається. Ті малограмотні дяковчителі ще могли трохи гороїжитися і робити сякі-такі перешкоди на шляху приймання нової нашої національної назви за царської Росії, яка своїми рублями поборювала українство. Тепер, коли навіть московські комуністи під тиском великої свідомості українського народу закинули дурну думку робити з українців москалів — тим нашим братам, які ще досі держаться старої назви, не залишається нічого іншого до вибору, як тільки приняти нову назву Україна, українці, і повернутися назад до свого рідного народу, від якого вони досі, за намовою наших ворогів, відмовлялися.

Зрештою, хто за ким має йти, і хто кого має слухати: народ еміграцію, чи еміграція народ? Напевно, що еміграція має поступати і робити так, як поступає і робить народ у краю. А коли весь наш народ у краю приняв вже остаточно нову назву Україна, українці, то еміграція повинна і мусить піти за прикладом краю і також ту нову назву приняти. Бо в краю є нашого народу 37 мільйонів (стільки назвало се-

бе українцями в останньому переписі населення в ССР, а насправді є багато більше), і всі вони прияли нову назву, а тих, що ще держаться старої назви, є тут всього пару десятків тисяч... Отже та маленька групка приклонників старої назви, повинна повинуватися цілому народові і приняти нову назву, а не на перекір історії і людській льогіці, примушувати весь народ повернути назад до старої назви.

**Про назви: лемки, бойки, галичани,
волиняки і т. д.**

Майже кожний край, чи держава, має крім головної назви, ще й окремі теренові, регіональні, обласні назви. Також майже кожний народ, крім одної головної національної назви, має ще й теренові, регіональні, обласні підназви, які походять від назв поодиноких частин краю, значить областей.

Для прикладу візьмім Польщу і поляків: ціла Польща, значить всі польські землі, заселені поляками, має головну назву Польща. Але поодинокі частини Польщі, поодинокі її області, мають ще й окремі, обласні назви. І так: північно-західня частина Польщі кругом міста Бидгощ, називається Куявія; північно-західня частина, що притикає до Балтійського моря, називається Помор'я (Поможе), південно-західня частина називається Шлеськ (Шльонск), околиця Варшави називається Мазовше і т. д. Але разом всі ті області називаються Польща.

Те саме з назвою польського народу: головна національна назва для всіх жителів Польщі польської національності, є поляки. Але в

залежності від того, в якій частині області Польщі ті поляки живуть, вони мають ще й побічні теренові, тобто обласні національні підназви. І так: тих поляків, які живуть на Кувах, називають — куявяками; тих, що живуть на Шльонзку — називають шльонзаками; тих, що живуть на Мазовішту — називають мазурами; тих, що живуть в горах Карпатах, у Татрах — називають гуралями і т. д. Значить головна національна назва жителів Польщі польської національності, є поляки, а мазури, куявяки, шльонзаки, гурале і т. д. є побічні, теренові або обласні назви. Ті обласні назви у поляків не викликають якихось окреміших, сепаратистичних стремлінь. Ні мазури, ні куявяки, ні інші мешканці областей Польщі, які мають обласні назви, ніколи не твердили і не твердять, що вони не поляки, бо мають регіональну, обласну назву.

Так само справа мається з назвою нашого краю і з назвою нашого народу.

Колись увесь той край, всі ті землі, на яких живуть наші люди, нащадки прадавніх слов'янських племен (не враховуючи тих земель на півночі, над ріками Москвою, Окою й Волгою, на яких замешкували монгольські, угро-фінські племена, предків сьогоднішніх росіян-москалів), колись називався Русь, а тепер називається Україна. Отже давня назва Русь, була, а теперішня назва Україна, є головною назвою нашого краю. Але крім тої головної назви нашого краю, деякі частини наших земель, мають свої побічні регіональні, значить обласні назви. І так: землі по обох боках Дніпра називають ще Наддніпрянщиною або Ве-

ликою Україною; західня частина нашого краю, колишнє Галицьке Князівство, називається Галичина, яка в пізніших часах одержала ще підназви: Лемківщина, Бойківщина, Гуцульщина і Покуття; на заході і півночі наші землі мають обласні назви: Волинь, Полісся, Холмщина, Підляшшя; на півдні Карпат наш край давніше називався Карпатська Русь, тепер називається Карпатська Україна; на південному заході Буковина; східня частина Наддніпрянщини називається ще інакше Слобожанщиною; наші землі над рікою Кубанню називаються ще Кубань; ті землі, що наші люди скольонізували в Сибірі, називають ще Зеленою Україною, або Зеленим Клином і т. д.

Те саме і з назвою нашого народу: головна національна назва для всіх наших людей, що заселяють ті землі, які колись називалися Русь, а тепер називається Україна, давніше була русини, а тепер є українці. Але в залежності від того, в якій частині чи області України наші люди живуть, вони ще мають побічні, регіональні, або по-нашому обласні назви. І так: тих українців, що живуть на Наддніпрянщині (Великий Україні), називають ще — наддніпрянцями; тих, що живуть в Галичині, називаємо ще — галичанами; тих що живуть на Волині, називаємо — волиняками; тих, що живуть на Лемківщині, називаємо лемками; тих, що живуть на Буковині — називаємо буковинцями і т. д.

Отже, головною нашою національною назвою, для всіх наших людей, з усіх наших земель, з цілої України, є українці. Але для близького окреслення, з якої частини, або з якої об-

ласти України, хтось з українців походить, ми вживаємо, як і всі інші народи, ще додаткової, обласної назви.

Для кращого зрозуміння що таке головна національна назва і побічні обласні назви, наведемо такий приклад: стрічаються наші люди з різних частин нашого краю і знайомляться:

- Я українець з Буковини...
- О, то ви буковинець, дуже присмно пізнати...
- А я українець з Лемківщини...
- О, то ви лемко, уродженець наших прекрасних Карпат...
- Я народився в Гуцульщині.
- Витасмо гуцула...
- Я походжу з української Волині...
- Радий пізнати волиняка...

Значить головною національною назвою наших людей з Волині, буде українці, але побічною тереною, обласною назвою буде волиняки; головною назвою наших людей з Лемківщини буде українці, але обласною назвою буде лемки; головною назвою жителів Полісся буде українці, але побічною, обласною назвою буде поліщуки і т. д.

Отже підкреслюємо: спільна наша національна назва, для всіх наших людей, що залишають на всіх наших землях, є українці. Натомість піdnазви — лемки, бойки, гуцули, галичани, волиняки, наддніпрянці, холмщаки, кубанці, буковинці і т. д. — є тереною, регіональні, обласні назви. Тому коли хтось каже що він волиняк, то це значить, що він українець з Волині; коли хтось каже я лемко, то це

значить що він українець з Лемківщини; коли хтось назве себе буковинцем, то це значить, що він українець родом з Буковини і т. д.

Також в нас, українців, регіональні, обласні назви, ніколи не викликали і не викликають якихось окреміших, сепаратистичних стремлінь. Гуцули, бойки, лемки, волиняки, підляшани, буковинці, галичани і т. д., ніколи не твердили і не твердять, що вони не є українці, бо вони мають інші обласні назви. Всі ми є українці і творимо один український народ.

Звідки пішли обласні назви нашого краю і народу?

В попередньому розділі ми писали, що головною назвою нашого краю, спільною для всього того простору, який заселяють наші люди, колись була Русь, а тепер є Україна. Там ми також писали, що крім головної, загальної, спільної назви, наш край має ще й регіональні, теренові, або обласні назви, як лемки, бойки, волиняки, галичани і т. д. В цьому розділі ми постараємося пояснити, звідки, від чого пішли ті ріжні регіональні, теренові або обласні назви поодиноких волостей нашого краю.

Лемківщина. Ті українські землі, які простягаються на захід до ріки Попрад та ріки Дунаець, а з південного боку по ріки Лабірець і Уж на Закарпатті, називаються Лемківщина. Назва тої області пішла від слова, чи вірніше прислівника, лем, що означає тільки, лише, що його вживають мешканці тої волости. Слово лем походить від словацького слова len, яке жителі тих теренів принесли зі Словаччини,

куди ходили до мадярських дідичів на роботи. Від того, що в тих околицях поширилося між нашими людьми слово лем, наших людей почали поляки називати згірдливо (образливо) лемками. З часом весь той терен, на якому вживали слово лем, назвали Лемківщиною. Назви лемко і Лемківщина, недавні. Вони принеслися й поширилися десь перед 100 роками.

Бойківщина сусідє з Лемківщиною — вона лежить також в Карпатах в південно-східному напрямі. Є два припущення, від чого пішли слова бойки й Бойківщина: одні вчені пояснюють, що ця назва, подібно як у лемків, пішла від слова „боє”, що його вживають напі люди в тих околицях, а що означає так, правда, справді. Інші вчені твердять, що назва „бойко”, пішла від волоського (сьогодні румунського) слова „бой”, що означає пастух. Від назви „бойко”, „бойки”, пішла назва цілого того терену, на якому живуть бойки — Бойківщина.

Гуцульщина, це також частина наших земель в Карпатах, які простягаються від Бойківщини ще дальше на Схід. Назви гуцул, Гуцульщина також вчені пояснюють ріжно. Одні твердять, що назва „гуцул” пішла також від волоського (румунського) слова „гуц”, що означає опришок, або розбійник. У бойківській говірці слово „гуц” — означає ліс. Отже гуцул — це людина, яка любить ліс. Від назви гуцул, гуцули, пішла назва для цілої області, що її заселюють гуцули, Гуцульщина.

Холмщина. Йдучи по західній границі України на північ, та частина української території, яка лежить між ріками середнім Бугом і долішнім Вепром, називається Холмщина. Назва

Холмщина є давня, ще з княжих часів. За княжою Руси було удільне Холмське Князівство, столицею якої був город-місто Холм, від якого й пішла назва того князівства Холмщина. Слово холм означає гора, пригорбок. Місто Холм було побудоване, як оборонна кріпость, на холмі, на горі, і звідси й пішла його назва. А тому що Холм став столицею давнього князівства, то від нього пішла назва для того князівства Холмщина, яка задержалася по сьогоднішній день. Всіх українців, які заселяють Холмщину, називають обласною назвою холмщани, або холмщаки.

Підляшша. Від Холмщини вище на північ, від того місця, де ріка Вепр вливається до Бугу, по обох берегах верхнього Бугу, простягається простір української території, яка називається Підляшшя. Назва тої області пішла від того, що вона висунена найдальше „під ляхи”, бо врізується на яких 80 кілометрів під саму Варшаву. А що давніше поляки називалися ляхи, то звідси й пішла назва Підляшшя, значить земля, яка простягається аж під ляхів. Українців, що заселяють цю землю, називають обласною назвою підляшани.

Полісся. На схід від Підляшшя простягається по обох берегах ріки Прип'ять українська територія, яка називається Полісся. Ця обласна назва пішла від того, що вище того терену починається смуга великих лісів. Отже Полісся означає, що ті землі простягаються до лінії лісів, а вище починаються ліси. Українців, що живуть на Поліссі, називають обласною назвою поліщуки.

Волинь. Між Поліссям, на півночі, Холмчиною і Підляшшям на заході, Галичиною на півдні та рікою Тетеревом на сході, лежить велика українська волость, яка називається Волинь. Назва тої волости також старинна, ще з княжих часів. Одно з удільних князівств нашої княжої Русі, називалося Волинь. Був час, що Волинь разом з Галичиною творили Галицько-Волинське Князівство. Звідки пішла назва Волинь — вчені ще остаточно не устянили. Про це є кілька здогадів, серед яких найбільше правдоподібні є два: 1) від назви „воли”, яких мали там в давнину випасати предки сьогоднішніх мешканців тої області (здогад менше правдоподібний). 2) від города-міста Волинь чи Велинь, яке мало находитися на тому місці, де сьогодні лежить містечко Городок над рікою Бугом. Від назви того города мала піти назва для цілого князівства, подібно як від Холму — Холмщина і від Галича — Галичина. Українців, що заселяють Волинь, колись називали обласною назвою волиняни — тепер називають волиняки.

Галичина. Ті українські землі, що в давнину творили Галицьке Князівство, тепер називається Галичина. Назви Галицьке Князівство в давнину, а Галичина тепер, пішли від назви старинного города-міста Галича, що в княжих часах, до князювання галицького князя Лева, сина короля Данила, був столицею Галицько-Волинського князівства. Пізніше столицею того князівства став город Львів. Всіх українців, що живуть в Галичині, називають обласною назвою галичани. (Тут слід додати, що сьогодні для Галичини, Волині і взагалі всіх

тих земель, які в княжих часах творили Галицько-Волинське Князівство, а після 1918 р. входили в склад польської держави, принялася нова назва: Західна Україна, а для їх жителів західні українці).

Карпатська Русь-Україна. Всі ті землі, які заселяють українці на півдні Карпат, називалися колись Карпатська Русь (рідше Угорська Русь), а тепер називається Карпатська Україна. Назва Карпатська Русь пішла від того, що та частина земель колишньої Русі, а теперішньої України, лежить по другому боці гір Карпат, отже за Карпатами. Зі зміною назви нашого краю з Русь на Україна, перемінено також обласну назву з Закарпатської Руси на Закарпатська Україна. Мешканців українців Карпатської України називають обласною назвою карпатські українці, або просто закарпатці.

Буковина. На південний схід від Гуцульщини, також частинно в Карпатах, над верхніми бігами рік Серету, Сучави й Молдавиці, лежить область української території, яка називається Буковина. Обласна назва тої частини нашого краю пішла від того, що там росте багато букових лісів. Українців, які замешкують Буковину, називають буковинцями.

Поділля. На південь від Волині, між ріками Бог і Дністер, простягається українська територія, яка має обласну назву Поділля. Ця назва пішла від того, що ця частина нашого краю положена не в горах, як Лемківщина, Бойківщина чи Гуцульщина, а на долах. Українців з твої області називають подолянами або подоляками.

Правобережжя і Лівобережжя. Східню або Велику Україну часами ділять ще на Правобережну Україну і Лівобережну Україну, або скорочено Правобережжя і Лівобережжя. Ці назви найчастіше вживалися в часах гетьманщини на Україні, коли часто бувало двох гетьманів — один володів на правому, а другий на лівому березі Дніпра. Назви пішли від того, на якому боці Дніпра, правому чи лівому, лежать ті землі. Окремої обласної назви правобережець чи лівобережець для жителів тих теренів, не витворилося.

Придніпрянщина або Наддніпрянщина. Для цілої Східної або Великої України часто вживається ще назви Придніпрянщина або Наддніпрянщина. Ті обласні назви пішли від того, що ті терени лежать при-або-над Дніпром. Для українців Східної або Великої України, часто вживається ще обласної назви придніпрянці або наддніпрянці, для відрізнення їх від галичан, чи взагалі від західних українців.

Слобожанщина. Крайнє східні українські землі, положені по обох боках р. Дінця, називаються Слобожанщина. Ця обласна назва пішла від того, що коли в 17 ст. напі люди тікали з-під утисків польських панів і поселявалися на тих землях, то вони були звільнювані на довгі роки від панщини, тобто діставали „слободи”, значить „свободи”. Обласної назви для мешканців твоїх волості не витворилося. Тільки зрідка вживається назви „слобідські українці”.

Тут цікаво відмітити, що на Східній Україні не витворилося так багато обласних назв для поодиноких волостей і їх жителів, як у За-

хідній Україні. На Східній Україні натомість закріпилися назви поодиноких адміністративних областей (губерній), які пішли від головних обласних міст: Київщина, Полтавщина, Чернігівщина, Харківщина і т. д. Також мешканців поодиноких областей називають обласними назвами: українець з Київщини, Полтавщини, Чернігівщини, Харківщини і т. д. Для відрізнення хто в якому місті народився, мають окремі назви: києвлянин, полтавець, чернігівець, харківянин, одесит і т. д.

Кубань. Ті українські терени, що простягаються від Азовського моря на південний схід до північного схилу Кавказьких гір, які заселили потомки українських запорозьких козаків, що були втекли після зруйнування Січі москалями до Туреччини, та пізніші поселенці зі Східної України, називаються Кубань, або Кубанщина. Ця обласна назва пішла від ріки Кубань, яка перепливає через ці землі. Для українців, що заселяють цю українську територію, принялася обласна назва кубанці, або ще частіше кубанські козаки.

Ми тут подали всі найважніші обласні назви нашого краю і наших людей та звідки вони пішли. Правда, є ще кілька дрібніших обласних назв, як Покуття, Бесарабія, Сірий або Зелений Клин, але вони мають менше значення, їх стрічається рідше і тому ми їх не подавали.

МОСКАЛІ-РУССКІЕ — НЕ є СЛОВЯНАМИ

*Да, скіфи ми, да азіати ми,
С раскосимі і жаднimi глазамі...*

Александр Блок

В розмовах з лемками зі старшого покоління, з давніше прибулої за океан еміграції, дуже часто можна почути, що москалі-руссікі, то наші брати, бо вони такі самі словяни, як і ми, русини-українці. Таке саме твердить малограмотний редактор лемківської газети „Карпатська Русь” та редактори ще двох чи трьох часописів нашої старої еміграції за океаном.

Тимчасом таке твердження є цілком помилкове, бо москалі-руссікі не є словянського, тільки монгольського походження. Байку про словянське походження москалів-руссіків видумали самі москалі, щоб оправдати свої претенсії до земель давньої словянської Руси, а теперішньої України. Ту видумку про словянськість москалів-руссіків повторюють деякі наші люди зі старшої еміграції, які не знають добре своєї рідної історії, а також відступники, які зрадили свій нарід і пішли на службу до напливших ворогів.

В цьому розділі ми постараємося доказати фактами, а не байками і видумками, що москалі-руссікі і русини-українці, є окремі, цілком відмінні від себе два народи, які виродилися від двох ріжних людських пород-рас; що москалі-

рускіє є монгольського походження, а русини-українці є словянського походження.

Предки москалів-рускіх і предки русинів-українців

Є припущення, що після того, як з Європи зійшли леди, її заселили народи з Азії. Про переселення первісних народів, вчені не можуть нічого певного сказати, бо ті народи були дикі, не знали письма і не залишили по собі ніяких записок. Про них довідуємося тільки з викопаних зі землі залишків після них — костей, знаряддя, тощо, — які вчені археологи студіюють і на підставі яких стверджують, де та коли, вони жили.

Натомість про пізніші переселення людей з Азії до Європи в до — і — після християнських часах, історики вже знають докладніше, бо такі на той час високо культурні народи, як греки, римляни, араби та інші, вже знали письмо і позаписували ті події. Отже ті історики стверджують, що у т. зв. період великої мандрівки народів, до Європи переселивалися з Азії народи такими двома дорогами: почерез т. зв. Уральську Браму примандрювали до Європи з Турану в Азії, отже там, де сьогоднішня Монголія, племена монгольської раси. Ті племена осілися над ріками верхньою Волгою, Москвою і Окою, та вище на північ, до Білого Моря, отже на тих просторах, де пізніше повстало Московське князівство, а тепер находитися Радянська Соціалістична Республіка.

Другою дорогою, почерез Середземне Море, або просміком між Чорним і Каспійським мо-

рями, примандрували до Європи з Ірану й Індії в Азії, племена т. зв. арійської раси. Серед тих племен були предки сьогоднішніх трьох головних європейських рас: романської (італійці, французи, еспанці, португалці й ін.), германської: німці, голландці, данці, шведи, норвеги); і словянської: (русини-українці, поляки, чехи, словаки, серби, хорвати).

Предки русинів-українців осілися на терені між Карпатами і ріками Дністром, Прип'яттю та по обох боках Дніпра, на якому пізніше повстало наша могутня княжа держава Русь, отже там, де сьогодні находитися Україна.

Десь між 5 і 6 ст., наші предки створили свою сильну княжу державу Русь, столицею якої став наш Київ. Поширюючи свої посідання, наші князі пішли на північ, підбили всі ті монгольські племена і влучили їх та їхні землі (це сталося приблизно 882 р.) в склад княжої держави Руси.

В Київському, т. зв. Іпатському Літописі записано, що ті північні, угрофінські, монгольські племена, що їх Русь підбила і приєднала разом з їхніми землями під свою владу, називалися: Чудь, Ліві, Водь, Ямъ (Чухна), Весь, Пермь, Меря, Мурома, Мордва, Мокша, Мещера, Череміси, Югва, Печора, Корель, Зипяне, Самоядъ, Ерза й інші.

Підбивши і влучивши ті монгольські племена та їхні землі до Київської Руси, наші князі поділили ті нові землі на окремі князівства і післали туди своїх князів виконувати над ними владу Кисва. В той спосіб повстало кілька князівств на тих монгольських землях, де людність була чисто угро-фінська, а панували над

КАРТА РУСИ-УКРАЇНИ З IX-XI СТ.

- ПІВДЕННІ СЛОВ'ЯНИ (АНТИ)
- ПІВНІЧНІ СЛОВ'ЯНИ (ВЕНЕДИ)
- УРАЛ-АЛТАЙЦІ (ФІНИ-МОНГОЛИ)

З тих північних монгольських племен, що іх Київ був підбив під свою владу, пізніше повстали народи «москаль»-«руських».

ними наші київські князі. Ті монгольські, угро-фінські племена до завойовання їх Києвом, не мали близьких зносин з нашими предками, отже не мали можливості мішатися зі слов'янами та набиратися слов'янської крові. Навіть після того, як ті монгольські племена попали під владу Києва, стали кольонією нашої слов'янської Русі, вони далі заховали чистоту своєї монгольської раси. Київ висилав на монгольські землі тільки своїх князів для панування над ними, дружинників-вояків для втримування там порядку, та урядовців, які допомагали київським князям виконувати владу над тими племенами, провадити адміністрацію, стягати данини тощо. Але ті висланці Києва майже не мішалися, або дуже рідко мішалися з монгольським населенням.

Відносини тодішньої княжої Руси і наших предків русинів-українців, до монгольських племен на півночі, предків сьогоднішніх москалів-рускіх, були менше-більше такі самі, як пізніших англійців, французів чи бельгійців до своїх кольоній в Африці, чи Азії. Англійці, французи і бельгійці також висилали своїх губернаторів, урядовців та військо до тих кольоній, але вони не мішалися з автохтонним населенням. Як європейські кольоніатори з гордою відносилися до населення своїх кольоній в Африці й Азії — з такою самою погордою відносилися наші предки русини-українці до мешканців своєї кольонії на півночі, до тих монгольських, угро-фінських племен, предків сьогоднішніх москалів-рускіх. Монгольські племена були невільниками, рабами для на-

ших словянських предків русинів-українців, тому вони не хотіли з ними мішатися.

Московський нарід

З тих-то монгольських, уgro-фінських племен, що були кольонією Києва, які після приходу татар вимішалися ще з татарсько-турецькими племенами, що також були монгольської раси, і повстали пізніше народ москалів-руссіків. Словянської крові в жилах монгольських москалів тече дуже мало, бо як ми сказали вище, наші предки русини майже зовсім з ними не мішалися, або мішалися дуже мало.

Щойно тільки пізніше, коли Московське Князівство звільнилося з-під зверхності татар і московські царі почали поширювати своє панування на території давньої Русі, заселені словянами, москалі силою мішалися зі словянами.

Здобувши після довгої і завзятої війни словянський Новгород, москалі велику частину його мешканців вимордували, а решту вивезли на свої землі і вимішали з монгольськими племенами, а на їх місце прислали своїх монголів. Таке саме робили москалі й з населенням словянських городів: Пскова, Вітебська та інших.

Але всі ті насильні мішання москалів зі словянами не багато вилили в їхні жили словянської крові. Москалі були й залишилися до нині монголами. Навіть самі московські вчені явно признаються до того, що московський народ є монгольського, а не словянського походження.

Світової слави московський історик Покровський стверджив, що „сьогоднішній автохтон-

ний мешканець областей довкола Москви, Володимира і Твері, не різниться від своїх фінських пращурів". Для доказу правдивості його твердження, більшевики перевели зараз після революції, провірку крові сотень тисяч вояків із московських і українських земель. Виявилося, що у москалів 80% була така сама кров, яка пливе в жилах монгольської раси, а у українців була на 80% така кров, яку находимо в людях арійської раси в Європі.

Професор Московського Університету, Е. О. Майліов, ствердив у 1926 р. („Архів для криміналології і судової медицини”), що кров дитини батька москаля залишається такою самою, як у нього, якщо його жінкою і матірю дитини є московка, фінка або татарка. Кров батька москаля змінюється натомість тоді, коли він одружений з українкою, або іншою европейкою, і вона є матірю дитини.

Князь Н. С. Трубецький у книжці „До проблеми московського самопізнання” пише ось що: „москалі творять разом з угро-фінами і волготурками осібну культурну зону... Звязок між москалями і туранами зміцнений не тільки етнографічно, але й антропологічно, бо в московських жилах пливе без сумніву кров угро-фінська і турецька”...

Московський композитор і знавець музики Серов написав ще в 1860 р. статтю в журналі „Основа” під заголовком „Музика малоросійських пісень”, в якій подав ріжницю між народними піснями московськими і українськими: первіні народні пісні москалів — доказує він — скомпоновані в квінтаві (п'ятитоновій гамі),

подібно як і пісні всіх монгольських народів Азії і Евразії. Зате всі народні пісні українців, скомпоновані в октаві (восьмitonовій гамі), подібно як у піснях всіх народів в Європі.

А московський поет, Александр Блок цілком відверто, і навіть гордовито признає, що москалі, то монголи, з косими і жадними очима:

Да, скіфи ми, да, азіяти ми
С раскосимі і жаднимі глазами.

Подібних прикладів московських вчених можна навести багато, але вже й тих пару свідчить про те, що навіть самі москалі признаються до того, що москалі є монгольського, а не слов'янського походження.

Чому москалі називають себе „рускіє”?

Як наші предки підбили під свою владу північні монгольські племена і приєднали їх, та їхні землі, під свою хласть, тоді на Руси було дві категорії громадян: були предки українців слов'янського походження, які тоді називали себе русинами, і угро-фінські племена монгольського походження — предки сьогоднішніх москалів. Самі себе називали тоді наші предки русинами, або русичами. Підбиті угро-фінські монгольські племена називали наші предки „руськими людьми”, значить людьми, які належали під владу Руси, були підданими, рабами, русинів. Підпавши під владу Руси, всі ті монгольські племена перестали називати себе своїми племінними назвами, а почали називати себе також „руськими”, як їх кликали

їхні пани-завойовники, нащі предки русини-українці.

В тих часах між назвою русин і „русський” була та ріжниця, що нащі предки русини були вільними людьми, повними горожанами Руси. На питання хто ти, чи хто ви — вони відповідали: я русин, ми русини. Натомість північні монгольські племена були підбиті, завойовані Руссю, отже вони не були повними громадянами тільки підданими, рабами русинів. А звичайно, рабів не питали, хто ти, тільки чий ти підданий, чий раб? Отже на питання чий ти, чиї ви, — ті північні підбиті монгольські племена відповідали: я „русський”, ми „русські”, що означало, що вони належать під Русь, с підданими русинів. З того часу москалі й стали називати себе „рускими” („я русский человек”, або ми „руsskie люде”), додаючи з часом до слова „русський”, ще одно с і вимовляючи „руsskij”.

Подібно малася справа в старинному Римі:

Як відомо, старинні римляни були збудували величезну імперію і під свою власті підбили багато чужих народів, які походили з ріжних рас. Там також було тоді дві категорії громадян: властивих римлян, тобто предків сьогоднішніх італійців, і всіх чужих, підбитих народів. Для відрізнення римлян, отже будівничих і власників римськор імперії, себе вони називали „римлянами”, а всі інші підбиті народи вони називали „римськими людьми”, що означало, що ті підбиті народи не були римлянами, тільки підданими, рабами Риму і римлян.

Таке саме бачили ми вже і за наших часів:

Муринів в англійських кольоніях в Африці також називали „брітіш”, але чи вони були англійцями? Ні, не були. „Брітіш” їх кликали тільки тому, що вони були британськими підданими.

Також всіх муринів у французьких кольоніях в Африці кликали „френч”, але чи вони були французами? Ні, не були. „Френч” їх кликали тільки тому, що вони були французькими підданими.

Також донедавна африканські племена в Конго називали „бельджік”, але чи вони були бельгійцями? Ні, не були. „Бельджік” їх кликали тільки тому, що вони були бельгійськими підданими.

Цілком подібно мається справа з назвою москалів „рускіс”. Ця назва походить від того, що москалі були колись підданими Руси і русинів.

Якби ті північні угро-фінські монгольські племена, з яких витворився московський народ, були іншої краски тіла, напр. чорної, то хоч вони і приняли мову русинів, і називають себе „рускіми”, то ніхто не вважавби їх за русинів. Тоді напевно і та частина наших людей за океаном, які називають себе старою нашою національною назвою русини — не говорили б, що москалі, це браття словянє, та що ми й вони, це один народ. Бо як негри в англійських чи французьких кольоніях не є англійцями чи французами, хоч говорять англійською чи французькою мовами — так не є москалі русинами-українцями, хоч вони говорять діялектом української мови та називають себе „русскими”.

Звертаємо увагу читачів, що всі слов'янські народи уживають свою національну назву в іменниковій формі. Наші люди на запит: хто ти — давніше відповідали: я русин, а тепер я українець — в однині, або ми русини, ми українці — в множині; поляки відповідають: я поляк — в однині, або ми поляки — в множині; чехи відповідають: я чех — в однині, або ми чехи — в множині. Так само відповідають серби, хорвати, словаки, білоруси і т. д.

Натомість москалі уживають свою національну назву у формі прикметниковій. На запит хто ти, москалі відповідають: я „руsskij” — в однині, або ми „ruccskie” — в множині. А це означає, що москалі не були, отже і не є русинами-українцями, тільки колись були „руsskimi”, значить підданими, рабами русинів-українців.

В тому місці треба ще додати, що в той час, коли москалі були підпали під татарську зверхність, вони називали себе „татарськими людьми”, що також означало, що вони були татарськими підданими.

Тут цікаво відмітити, що москалі до сьогодні задержали цю свою підданчо-рабську національну назву „ruccskie”, хоч вони вже не є підданими русинів-українців, а навпаки, підбили під свою владу Русь-Україну. Щойно в останніх часах москалі почали вживати нової назви на окреслення своєї національності, „росіяне”.

Чому москалі називають свою мову „русскою”?

Перебуваючи майже повних 300 років в підданстві нашої Русі, всі ті північні монгольські

племена, предки сьогоднішніх москалів, затрали свої угро-фінські мови, які вони принесли зі собою з Монголії, а приняли мову своїх панів-завойовників, словянську мову наших предків русинів-українців. І знова тому, що вони ту словянську мову приняли від нашої Русі, отже від наших предків русинів, вони назвали її „русскою” мовою. Тою мовою, яку москалі переняли від наших предків москалі користуються до нині і даліше називають її „русскою”. І також щойно в останніх часах почали називати її „російською” мовою.

Тому дуже дивним, а навіть смішним відається твердження деяких москалів-шовіністів, які кажуть, що ніби то українська мова це мовляв, діялкет „русскої”, чи тепер „російської” мови... Насправді є якраз навпаки: російська мова є діялкетом української мови, бо монгольські племена, предки сьогоднішніх москалів-русских-росіян, приняли ту мову від наших словянських предків русинів з Києва, а не ми від їх диких монгольських предків, з Москви.

Чому москалі називають свою православну віру „русскою”?

Християнська віра серед європейських народів ширилася з двох центрів: з Риму, і з Греції. Всі ті європейські народи, які приняли християнську віру з Риму, називають свою віру римо-католицькою, а себе — римо-католиками. Знова всі ті європейські народи, які приняли християнську віру з Греції, називають свою віру грецькою, а себе греко-православними. Навіть ті народи, що були греко-православної ві-

ри, а пізніше приседналися до Риму і визнали Папу своїм головою церкви (т. зв. юніяти), називають свою віру греко-католицькою, а себе греко-католиками.

Тому що Русь, отже наші предки русини, приняли християнську віру з Греції, (988 р.), вони назвали її, а ми продовжуємо називати її, грецькою вірою. Всі українці православні називають свою віру греко-православною, а всі українці греко-католики, називають свою віру греко-католицькою, а себе греко-католиками.

Предки москалів, оті північні монгольські племена, приняли християнську віру не просто з Греції, а з Києва, отже з Руси. Коли князь Володимир Великий охрестив Русь, що на сьогоднішній мові означає настановив християнську віру державною, отже примусовою вірою, тоді він постановив поширити ту віру на всю Русь, отже і на північну кольонію, яку заселяли предки москалів, монгольські, угро-фінські племена. Принявши християнську віру з Руси, від русинів, вони й назвали її „русскою вірою”.

Та назва задержалася у москалів аж до нинішніх часів, бо ще й сьогодні всі москалі говорять, що вони є „руської віри”.

З М И С Т

Вступ	3
Кожний народ має свою національну назву	6
Старинні назви нашого народу	7
Назва Русь	8
Як постало московське князівство?	12
Відокремлення від Русі монгольських племен	14
Звідки пішла назва Україна	19
Польські та московські вигадки	21
Назва Україна	23
Згадки про Україну в княжих часах	24
Згадки про Україну в часах козаччини	26
Чужинці вживають назву Україна	28
Назва Україна, українці, в народній творчості	29
Назва Україна, українці, в літературі	33
Назва Україна, українці, приймається на всіх на- ших землях	39
Чи ми зрадили назву Русь, русини?	45
Про назви: лемки, бойки, галичани, волиняни і т. д.	54
Звідки пішли обласні назви нашого краю і народу?	58
Москалі-руsskіe — не є словянами	65
Предки москалів-руsskіх і предки русинів-українців	66
Московський народ	70
Чому москалі називають себе „руsskіe”?	72
Чому москалі називають свою мову „руssкою”?	75
Чому москалі називають свою православну віру „руssкою”?	78

Кожний свідомий українець і українка
з Лемківщини читає, передплачує і поширює
МІСЯЧНИК

„ЛЕМКІВСЬКІ ВІСТІ”

ОДИНОКУ НЕЗАЛЕЖНУ ЛЕМКІВСЬКУ
ГАЗЕТУ, ЯКА ПИШЕ ПРАВДУ ПРО
ЛЕМКІВ І ЛЕМКІВЩИНУ

„ЛЕМКІВСЬКІ ВІСТІ” — є органом Організації Оборони Лемківщини, яка діє на українських самостійницько-соборницьких засадах та змагає до приєднання Лемківщини до Української Сувореної Соборної Держави.

„ЛЕМКІВСЬКІ ВІСТІ” — подають обширні й правдиві відомості про лемків і Лемківщину, насвітлюючи їх в українському незалежницько-соборницькому дусі.

„ЛЕМКІВСЬКІ ВІСТІ” — речево розяснюють всі політичні, суспільні й культурні питання великої лемківської еміграції за океаном та приносять відомості з життя лемків у краю та з усіх закутків світу.

„ЛЕМКІВСЬКІ ВІСТІ” — це одинокий український часопис, присвячений виключно лемківським справам, тому його повинні передплачувати й читати всі уродженці Лемківщини.

Замовлення й передплату слати на адресу:

LEMKO NEWS
417 Nepperhan Avenue
Yonkers, N. Y.
U.S.A.